

TAJNI ZAČIN

ČASOPIS ZA
NEGOVANJE
DUHOVNE KULTURE

DANI BOJE DUGE

BESMRTNA PITANJA
SLOBODA I JOŠ DVOJE

DRVO ŽIVOTA

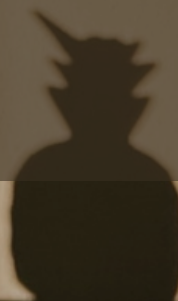
DOKAZI O BESMRTNOSTI LJUDSKE DUŠE
DAR PUSTINJE MOHAVA

VODA – NEOBIČNO OBIČNI MOLEKUL

ZAMISLI DA SI OLOVKA
VELIKA BRITANIJA - prvi korak

MUDRI SVEŠTENIK

SVETLOST I TAMA
NEVIDLJIVO U VIDLJIVOM

BR0J 12

20
23

SADRŽAJ

- DANI BOJE DUGE -
Predrag Draško Vujović
- BESMRTNA PITANJA -
Autor nepoznat
- SLOBODA I JOŠ DVOJE -
Vladika Nikolaj Velimirović
- DRVO ŽIVOTA (2) -
Nebojša Nikolić
- DOKAZI O BESMRTNOSTI LJUDSKE DUŠE -
Autor nepoznat
- DAR PUSTINJE MOHAVA -
Dragoslav Gogić
- MESTO, VREME I TELO BEOGRADA -
Arh Bojan Kovačević
- SVESNOST JE BESMRTNA -
Osho
- DO, UT DES - RAZMENA POKLONA IZMEĐU DRŽAVNIKA (2) -
Momo Cvijović
- VODA – NEOBIČNO OBIČNI MOLEKUL -
Dr Ilija Brčeski
- ZAMISLI DA SI OLOVKA -
- Autor nepoznat
- VELIKA BRITANIJA - prvi korak -
Vladimir Đurić
- MUDRI SVEŠTENIK -
Nepoznat autor
- SVETLOST I TAMA -
Dr vet.med Vladimir Terzin
- NEVIDLJIVO U VIDLJIVOM -
Sveti Justin Ćelijski

Dragi prijatelji, ODGOVORNOST je reč koja bi u jednom rastrojenom društvu kakvo je (da izvinete) naše, moglo da reši najveći broj nerešenih pitanja. Kao što blagopočivši arhimandrit manastira Ćelije, Justin Popović, reče: "Svaki pojedinac nosi u sebi ne samo sudbinu svoje lične, već i narodne duše. Svaki je odgovoran za sve. U telu naroda našeg, duše sačinjavaju jedan nedeljivi organizam... Ako je srce tvoje zaraženo samoživošću, zar nisi postao gangrena u organizmu narodne duše, gangrena koju treba odmah odseći...?"

Zašto mislimo da je ODGOVORNOST tako važna? E, da bismo odgovorili na to pitanje - hajde malo da sanjamo - šta bi bilo kad bi bilo:

"Vaše dete je danas razbilo prozor u školi, preuzimate li odgovornost?" - Da naravno, ne samo da ću platiti već ću i razgovarati sa svojim detetom, a - molim i Vas da porazgovarate sa njim. Da utvrdimo da li je bila slučajnost ili namera. Hvala Vam na ovoj informaciji..."

"Komšija, danas sam izlazeći sa parkinga, slučajno zakačio Vaš auto. Molim Vas konsultujete majstora i obavestite me o šteti. Sve ću Vam nadoknaditi..."

"Gospodine Ministre, Vi nam prošli put niste rekli istinu. Naime, rekli ste da neće biti otpuštanja zdravstvenih radnika. Ipak od tada do danas je bilo petnaest otpuštenih lekara i dvadeset medicinskih sestara. Kako je to moguće?" - U pravu ste, to se zaista dogodilo i ja zbog toga podnosim ostavku, jer nisam sposoban da upravljam svojim Ministarstvom..."

"Odgovoran sam za rezultate svoje selekcije, jer sam ja selektirao igrače. Nisam uspeo da ih dovedem u željenu formu pa smo nenadano rano ispali na takmičenju... Moja ostavka je neopoziva."

"Dragi, izvini ručak je previše slan. Nespretno sam dva puta posolila... Izvini, baš sam neodgovorna.." - "Ništa to nije, dušo moja, danas ja častim. Vodim te u restoran na ručak..."

I - probudismo se...! Zašto, san je bio baš lep. Ovakvi maniri nas čine srećnim...

Dragi naši prijatelji, zarad toga što nas čini srećnim, trebali bismo se navikavati na sledeću misao (opet prema Justinu Popoviću): "Zajednička duša nije nešto odvojeno od nas pojedinaca; ona je organsko jedinstvo svih duša svih pojedinaca. Ma šta radili, ma šta mislili, ma šta osećali – naš rad, naša misao, naše osećanje, proniče kroz svu našu zajedničku dušu, ulazi u nju sa svim svojim porocima i vrlinama, gadostima i radostima. Za zdravlje naše zajedničke duše odgovoran je svako od nas, i najveći i najmanji, i najučeniji i najnepismeniji i najviđeniji i najponiženiji."

Pa, koji smo ovo svet sanjali...?! To nije naš današnji svet, ne liči. To nisu ljudi koji nas okružuju. Opet pitanje: da li je ODGOVORNOST nužno povezana sa istinom...?

DA...! Samo nas istina i tolerancija vode ka odgovornosti. Laži, nepoštenje, bahatost, vode nas tenzijama, neodgovornosti i neuređenosti našeg društva. Jedino ljubav prema istini vodi zdravom stanju zajedničke duše našeg naroda.

Srdačno Vaši, Branislav Denis Božović i Dragan Đurić

Draško Vujović

DANI BOJE DUGE

Beše to onomad, pre pola veka. Tačnije drugi vikend u maju 1972. To je bio idealan termin da se krene za Trst. Kolima, naravno. Tamo se išlo pre svega, zbog kupovine one robe koje nije bilo u Jugoslaviji.

U petak, rano popodne pobjegli smo iz kancelarije Ratko, Minda i ja u nameri da što pre krenemo za Ljubljanu, gde smo planirali da prenoćimo pa da u subotu ujutro odemo u Trst gde bi ostali ceo dan. Uveče je predviđen povratak u Ljubljanu na noćenje i onda u nedelju pre podne lagani povratak za Beograd.

Nas trojica radili smo u odeljenju putničke prodaja u poslovnici JAT u ulici M. Tita 18. (danas ugao Kralja Milana i Dobrinjske ulice).

Mi smo, ustvari, krenuli na ovako zamišljeni put nedelju dana ranije, isto u petak sa Mercedesom 190D, Mindinog oca (koji je ranije bio otpravnik poslova u Ambasadi SFRJ u Montevideu, Urugvaj). Sa nama je išao i Mindin mlađi brat Moma, student. Tog petka smestili smo se udobno u mercedes i stigli do Slavenskog Broda, kada nam je pri preticanju jedan kamion bacio kamen u šoferšajbnu i razbio je u sitne komade. Tu se naš prvi pokušaj da dođemo do Trsta završio. Vratili smo se odmah za Beograd i sledećih dana smo tražili po staklarama prednje staklo za mercedes, što je bila prava avantura.

Sledećeg petka odlučili smo da krenemo sa Ratkovim Mini Morisom. Kada smo sa sa Banovog brda spustili i došli do podvožnjaka ispred Sajma (koji više ne postoji), tu nam je pukao kajiš od radilice i morali smo da ostavimo Minija kod majstora na popravku.

Pošto smo mi odlučili da krenemo tog petka pošto-poto, ostalo je da iz trećeg pokušaja nekako dođemo do Trsta. Jedina solucija nam je bila da idemo sa mojim fićom, te smo se brzo prebacili do Čubure i uzeli Fiat 750, ali ni tu nije sve išlo kako smo zamislili.

Kada sam došao kući po dokumenta i po ključeve od fiće, konstatovao sam da imam pasoš ali da mi nigde nema saobraćajne i vozačke dozvole. Sedamo sva četvorica u auto i odlazimo na Novi Beograd, kod mojih roditelja. Tu uzimam futrolu sa dokumentima moje majke – njenu vozačku dozvolu i saobraćajnu za njen auto, isto Fiat 750. Majka me začuđeno gleda, ali shvata da smo drugovi i ja odlučni u nameri da putujemo. Ovo sve nam je oduzelo puno vremena pa umesto da krenemo oko 14 sati, na put smo pošli posle 17 sati.

Put do Ljubljane, fićom, po starom putu Bratsvo-Jedinstvo bio je sam po sebi uzbudljiv, ali tu je bilo još nešto. Naime, usput smo na više mesta prolazili pored milicijskih kontrola koje nas nisu zaustavljale. Zapravo to je bio zadnji dan blokade zbog zaraze variola vere i milicija je još stajala na kontrolnim mestima, ali više nije vršila nikakvu kontrolu. Da su to radili, mi sa mojim dokumentima ne bi stigli dalje od Šida, ali situacija je promenjena a da mi o toj mogućnosti nismo pojma imali. Posle Zagreba nas je uhvatila jaka kiša što je još više otežalo i usporilo vožnju. U Otočecu na Krki stali smo na benzinskoj pumpi da natočimo benzin i da nešto pojedemo.

Ušli smo u zadimljeni mali restoran, pun veselih i malo pripitih vozača kamiona iz svih krajeva zemlje. Stali smo pored dvojice krupnih Bosanaca i naručili kranjske kobasice. I taman kada smo počeli da jedemo, Ratko ubode viljuškom kobasicu i jednog od ona dva vozača skroz poprska masnoćom. Mi na brzinu pokupismo hleb i kobasice i trkom odosmo da nas neko od njih još ne stigne na parking. Stigli smo u Ljubljani u hotel u blizini sportske hale "Tivoli", posle ponoći, smestili se u dve sobe, pobacali stvari, stropoštali se u krevete i odmah zaspali.

Sutradan je osvanuo veoma lep i sunčan dan. Doručkovali smo u hotelu i krenuli za Trst. Na granici su nam tražili samo pasoše. Zeleni karton tada nije postojao. Tu smo na granici sreli kolone automobila iz svih krajeva Jugoslavije kao i autobus sa članovima Hora Krsmanovic koji su takođe išli u shopping u Trst. Među njima je bila i moja sestra Svetlana, solista u horu. Očigledno, prihvatili smo parolu "Trst je naš"

I konačno smo ušli u Trst.

Sada je vreme da se kaže zašto smo mi uopšte krenuli za Trst i zašto nam se tako strašno išlo na ovakav put. To je u stvari najluđe u celoj priči. Ratko je trebalo da nađe sijalice sa bajonet grlom, Minda je tražio partituru za gitaru pesme Nikole di Barija "*Dani boje duge*", a ja sam trebao da kupim pumpu za izbacivanje vode iz čamca.

Posebno pitanje je bilo kako sve ovo tražiti na italijanskom jeziku, koga niko od nas nije govorio. Jedino je Mindin brat, Momčilo, student medicine, trebalo da kupi garderobu i razne „krpice“ i cipele, tj one stvari zbog čega se u to vreme i išlo u Trst a čega kod nas nije bilo. Nas trojica smo celo pre podne tražili ove svoje gluposti, a nesretni Moma je cvileo da ga vodimo do radnji sa cipelama i garderobom. To smo mu priuštili tek posle podne.

Na kraju radnog dana popili smo po kapučino, strpali se u fiću i krenuli za Ljubljani. U Ljubljani smo stigli oko 20 sati, pobacali stvari po sobama u hotelu i krenuli u grad da nešto večeramo. Dokumenta smo dali Momi kao „najpouzdanijem“, da mu malo damo na značaju. Kada smo se spustili u grad, Ratko se setio da je to veče u Ljubljani i posada Aviogeneksa i da je tu njegova supruga Ljiljana pa hoće da i nju povedemo na večeru. Rekao je da je posada u hotelu "Lav" i kada smo došli na

repciju Ratko je bio iznenađen da posada nije upisana za to več. Onda je tražio od repcionera da pogleda listu gostiju i da traži po devojačkom prezimenu svoju suprugu. Ni tu je nije bilo. Mi cupkamo nervozni i gladni, a Ratko sa repcionerom vodi razgovor tipa "pa gde je moja žena"? U tom trenutku zazvoni telefon na repciji i mi slušamo razgovor gde sa druge strane repcioner hotela "Slon" pita ovog repcionera hotela "Lav" da slučajno nije svraćao neki tip po imenu Ratko i tražio posadu Aviogeneksa?

Naravno da smo svi shvatili da je Ratko pobrkao imena hotela "Lav" i "Slon" i da je suprugu tražio u pogrešnom hotelu.

Konačno smo i Ljiljanu našli i krenuli da večeramo. Međutim, tada je već prošlo 21 sat i u to vreme u restoranima više nema šta da se jede. Mi gladni i umorni, puni utisaka i događaja, iscrpljeni očajnički tražimo nešto za jelo. U nekom restoranu uhvatimo kelnera „pod gasom“ da nam napravi bar sendviče, kako bi bar malo utolili glad. On nam napravi ogromne sendviče sa šunkom, sirom i kiselim krastavcima. To nas je vratilo u život i znatno popravilo raspoloženje. Ispratimo Ljiljanu do njenog hotela i krenemo na spavanje u naš hotel. Međutim, niko od nas nije zapamtio put i mi pojma nemamo kako da nađemo hotel kod sportske hale Tivoli. Pošto je skoro ponoć, nema prolaznika po ulicama. Vozim ja tako a ostatak ekipe zvera na sve strane ne bi li videli nešto što može da nas dovede do hotela. U jednom trenutku, sa moje leve strane ugledasmo svetleće reklame na hali Tivoli i svi graknuše: "leeevooo!". Ja smotam u prvu ulicu levo i tu - počinje drama. Ulećem u jednosmernu ulicu, ali iz suprotnog, zabranjenog pravca i - pravo na patrolu milicije koja upravo hapsi tri pijana momka bez dokumenata.

Zaustavljam auto, prilazi milicioner, propisno pozdravlja i pita: "Kuda vi Beograđani?" posto je video registarsku tablicu na kolima. Ja kažem da tražimo put za hotel i da smo greškom ušli u pogrešan pravac. Milicioner kaže: "Dobro. Dokumenta, molim". Ja 'ladno' iz pretinca vadim futrolu sa dokumentima moje majke i pružam milicioneru. On otvara vozačku dozvolu, zagleda je malo pa se izmakne jedan korak i kaže: "Ti mi ne ličiš na žensku osobu". Ja ga začuđeno gledam i kažem da ne razumem na šta misli. On mi okreće dokumenat da vidim sliku, ali tako da ne mogu rukom da ga dohvatim. Ja samo ispustim jedno: "Mama!" i glumim veliko iznenađenje. Objašnjavam da su to dokumenta moje majke i da imamo iste plastične futrole za njih i da sam očigledno greškom poneo njena umesto svoja dokumenta. Izdiktiram mu i registarski broj fiće moje majke i da je njen auto crvene a moj bele boje. Milicioner samo promrmlja: "To si dobro naučio napamet". I nastavlja: "Izlazite sva četvorica iz auta i dajte dokumenta". Izlazimo polako i konstatujemo da nemamo ništa od dokumenata kod sebe jer smo pasoše dali Momi a on ih je ostavio u hotelu da ih ne bi nosio uveče po gradu.

Tu tek milicioner poludi i naređuje da uđemo u 'maricu' koja je tu stajala a u kojoj su već bila ona trojica veselih momaka. Meni uzme ključeve od fiće i ugura me nekako u maricu kao sedmog putnika u vozilo koja je inače predviđeno za četiri osobe. Krene marica, a mi nemamo pojma gde nas sada voze. Pitamo „vesele cimere“ a oni odmah, očigledno sa iskustvom, kažu: „Idemo u "Hilton". Kada smo se posle desetak minuta vožnje zaustavili pred jednom novom višespratnicom u kojoj je smeštena milicija grada Ljubljane, bilo nam je jasno zašto je zovu "Hilton".

Tu su nas uveli u jednu prostoriju za prijem, svetlu, urednu, sa novim stolicama i odvojili od one trojice naših „sapatnika“. Posle jedno 15 minuta dolazi neki inspektor, u civilu, sa blokom i počne da nas ispituje ko smo, odakle idemo, gde smo bili, itd. Predhodno je zapisao naša imena i prezimena i gde radimo. Mi mu sve ispričamo kako smo krenuli još u petak iz Beograda i da sam ja greškom uzeo majčina dokumenta te da smo bili u Trstu i da su nam dokumenta tj pasoši u sobama broj taj i taj u hotelu. Inspektor sve to lepo zapiše i uljudno kaže da će da proveriti i da se uskoro vraća.

Mi ostanemo da čekamo u toj prijemnoj prostoriji oko 20 minuta, kada se inspektor vraća vidno besan i sa vrata počne da viče na nas. „Jel vi mislite da smo mi ovde blesavi i da možete da se sa nama izmotavate. Sve ste slagali i izmislili. Hoću odmah celu istinu ili idete u pritvor momentalno“. Galami on tako neko vreme i ja u jednom trenutku ga pitam šta ga je toliko pogodilo?

On kaže to što smo slagali za hotel, jer u hotelu nema nikoga prijavljenog sa crnogorskim prezimenima (Đukanović, Perović x2 i Vujović). Sada mi skočimo, kako nema kada su nam tamo stvari i dokumenta? Tada se Minda seti pa upita da li su sobe upisane na prezime to i to (slovenačko), i da je to ime naše koleginice iz JAT Ljubljana koja je pravila rezervacije za nas a verovatno recepcioner u petak kasno u noći, kada smo mi stigli, nije menjao imena ni unosio naša prezimena u spisak gostiju.

Tu se malo inspektor pokoleba pa kaže meni da pođem sa njim. Gde, pitam ja. On kaže "Videćeš". Strpa me u onu maricu i vozi do hotela. Tu dođemo i recepcionerka mi da ključeve od obe sobe, i ja odvedem inspektora da pogleda i iz Momine torbe konačno izvadim naše pasoše i dam ih inspektoru. On ih samo ovlaš pogleda i kaže: "U redu je". I vrati mi ih. Kaže idemo nazad i usput se izvinjava što ne može da me smesti u prednji deo marice već moram da sedim u delu za uhapšene. Dođemo ponovo do „Hiltona“ i kada sam ušao u sobu gde su mi drugari, Ratko prvo pita: "Jesu li te tukli?". Ja mu kažem da ne pravi gluposti i da ne testira inspektorovo strpljenje.

Posle desetak minuta inspektor mi donosi ključeve od auta i majčina dokumenta i kaže: „Slobodni se“. Mi se zahvalimo, pozdravimo i sednemo u auto i krenemo. Nismo prešli ni tri metra kada shvatimo da opet nemamo pojma gde smo sada a ni gde je naš hotel. Vratim se ja nazad i kucam na staklena vrata „Hiltona“. Pojavi se inspektor, hvata se za glavu i pita: „Šta je sada, Beograđani?“ Ja mu kažem da i dalje nemamo pojma kako se stiže do

našeg hotela. On počne da se smeje i kaže: “Beograđani, sa vama uvek neka zajebancija“. Onda nam je objasnio kako da dođemo do hotela. Ja ga pitam jel može da mi izda neku potvrdu da ako nas opet milicija zaustavi usput... a on će na to: “Takva potvrda bi te koštala 7 dana zatvora jer nemaš lična dokumenta a i lažno se predstavljaš da si žensko. Hajde, briši odavde!”

Sutradan, posle burne noći i kratkog sna doručkovali smo u hotelu i spremili se za povratak u Beograd. Ja odem do recepcije i tražim da telefoniram roditeljima, jer tada, naravno, nije bilo mobilnih telefona. Okrenem broj mojih u Novom Beogradu i javi mi se otac. Ja kažem: “Dobro jutro“, a on kao iz topa: “Znači pustili su vas“. Mislim se odkud zna za sinoćni događaj, kad on nastavi. „Sreća tvoja što se noćas na telefon javila tvoja majka kada su zvali iz milicije, pa je slagala da si greškom uzeo futrolu sa dokumentima. Da sam se ja javio kazao bih da vas zadrže bar dva-tri dana“. Počnem ja nešto da se vadim da nije to bilo tako strašno i da, eto, krećemo kući i da će sve biti u redu, kad me otac dočeka novom dilemom: “Razmislite usput vas trojica klipana šta ćete sutra da kažete u preduzeću kada se pročuje da su jatovci hapšeni u Ljubljani. Bruka i sramota“.

** 25 marta 1972 u Edinburgu, Škotska UK, održano je završno veče Evrovizije na kome je predstavnik Italije, Nikola Di Bari sa pesmom Dani boje duge (I Giorni Dell'arcobaleno) i zauzeo šesto mesto.*

Nepoznat autor

BESMRTNA PITANJA

Temeljno naučena mudrost se nikada ne zaboravlja. —
Pitagora

U davna vremena učeni i mudri ljudi šetali su obalama Sredozemlja i zamišljali se nad životnim zagonetkama zagledani u nebo prepuno zvezda. Danas se ljudi okupljaju u crkvama, učionicama, odmaralištima, radionicama i skupovima i pokušavaju da odgovore na ista večita pitanja. Kako najbolje živeti? Koliko je Bog veliki? Koliko su konačna bića povezana sa beskonačnošću? Šta je Bog hteo da postigne stvaranjem svemira? Kako možemo pomoći?

Ta *besmrtna pitanja*, ljude i danas inspirišu jednako kao kroz celokupnu istoriju, čovekovu dušu povezujući sa filozofijom i ljubavlju prema mudrosti.

Neki težnju za većom mudrošću povezuju sa drevnom unutrašnjom potrebom, sličnom želji za tim da se izgubljeni vrate kući. Ili želji nezadovoljnih i neispunjenih za duhovnom snagom. Genijalnost svemira stvorila nas je tako da je u svakog od nas usadila i delić te velike mudrosti. Kada se usudimo da posegnemo izvan životne zone prijatnosti i obavimo da se kroz nas provodi velika drama, pomažemo li sa zadovoljstvom ubrzanju božanske kreativnosti?

Jesmo li dovoljno mudri da toj genijalnosti pomognemo na sve moguće načine? Život središte koncentrisanosti gradi oko ritmova, promena, razdoblja odmora, razdoblja aktivnosti, razvoja, slušanja, traženja i stvaranja.

Kao inteligentna bića obdareni smo sposobnošću slušanja, uočavanja onoga što se događa oko nas, te usklađenošću sa ritmom i tokom našega života. Neprestano se razvijamo. Događaju nam se razne stvari. Život se menja. Tako možemo da se pitamo: »Šta sada? Koji je sledeći korak?« Važno je setiti se da nikada nismo dovoljno mudri. Uvek možemo nešto da naučimo.

Jedan poslovan čovek pred sebe postavlja cilj prema kojem svaki dan treba da nauči nešto novo. Činilo mu se važnim: ne dopustiti da dan prođe, a da ne nauči značenje neke nepoznate reči, da ne stekne neku novu spoznaju, ne okusi nešto novo, ne doživi neku novu misao ili osećaj. Činilo mu se da su među onima koji postižu uspehe i ljudi koji vreme mudro koriste za rad na sebi, veću produktivnost i trajno učenje. Imao je utisak da uspešni ljudi češće traže nego što daju informacije i savete!

Možete li da zamislite kako bi to bilo poboljšati se na svim nivoima bića i u svim aspektima života? Kako bi bilo dobro znati da svom svetu dajete istinski doprinos? Da li biste osećali uzdignutost kada biste znali da je nekoga zbog vas i vašeg delovanja snašla sreća? Ili da je čitav svemir pozitivno nabijen i pojačan jer ste i vi njegov deo? A to nisu nerealna pitanja.

Talmud pita: »Ko je mudar čovek?« i odgovara: »Onaj koji uči od svih.« Za povećanje mudrosti moramo biti voljni da odbacimo lične stavove o nečemu, da se oslobodimo predrasuda i razmišljamo potpuno otvoreno. Važno je da širimo parametre svesti i učimo na mnogim različitim područjima, iz raznoraznih izvora, čak i uz opasnost da ispadnemo glupi ili se osramotimo. Jesmo li spremni da priznamo da možda ne znamo odgovore na sva pitanja i pokažemo želju za učenjem? Učenje je poželjan proces koji možda obuhvata i greške na putu do povećanog znanja. No ukupan učinak može da promeni život! Istinska mudrost priznaje da, što više doznajemo o određenoj temi, to nam ona postaje zanimljivija, pa možemo još više da učimo! Verovatno smo već čuli kako neko govori: »To mi je bila lekcija! Više nikada neću tako da pogrešim!« Ili koliko često čujemo: »To je bila divna lekcija. I premda mi je tada bilo nelagodno, mnogo sam naučio.

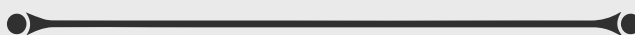
Pitagora (582-493. god.p.n.e.)

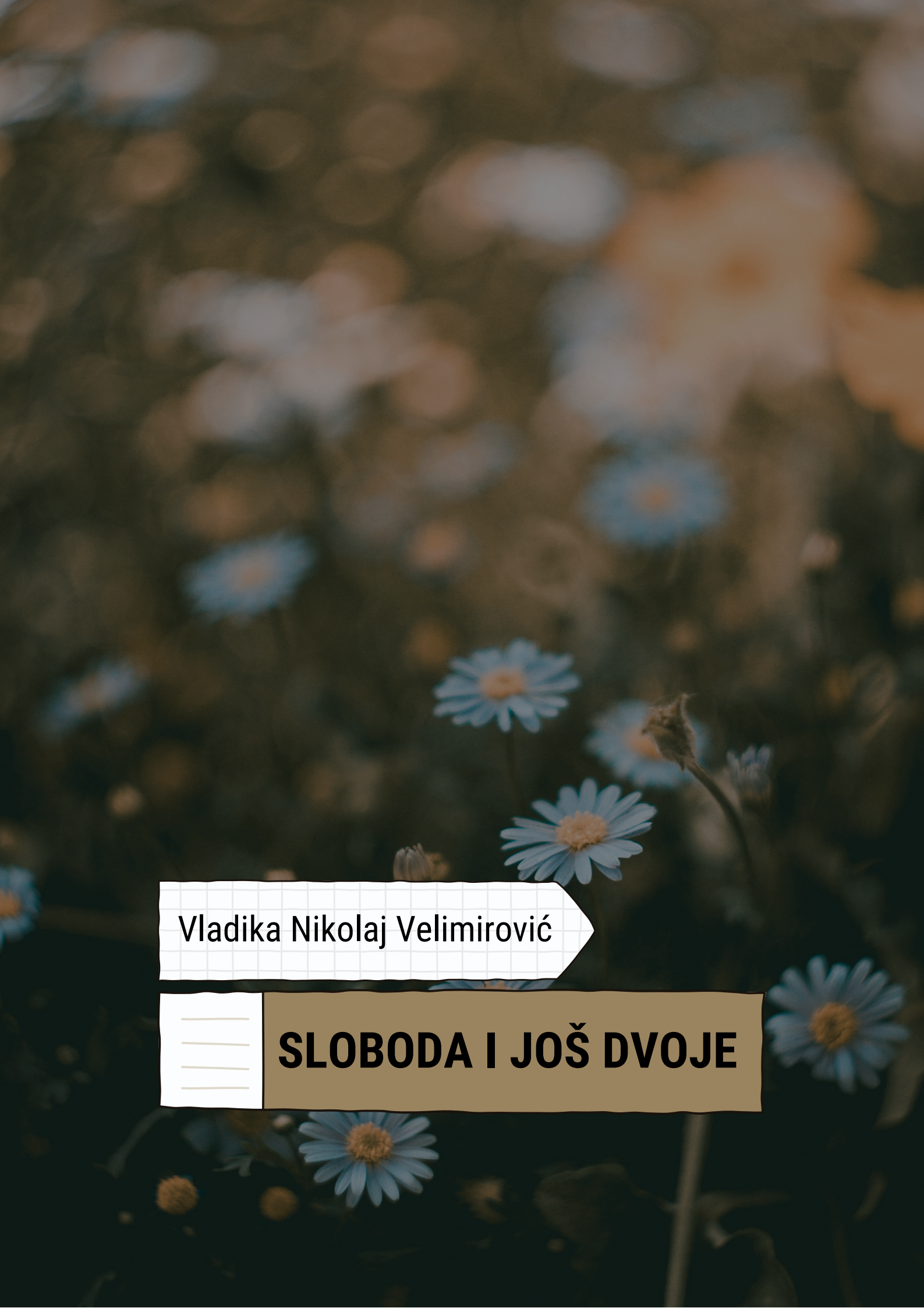
Uz te nove spoznaje, mogu da odaberem nešto drugo, pa neću da pogrešim na isti način«.

Iskrena spremnost na osvrt, na iskustva koja su možda izgledala kao greške može biti prvi, možda i najvažniji korak na putu zahvaljujući kojem će naša buduća iskustva postati korisnija. Uspešnost našeg svakodnevnog života, posebno u svetu koji se ubrzano menja, u velikoj meri zavisi od mudrih odluka. Veća je mudrost nužna svakome ko se, pre svega, smatra pomagačem ljudskoj zajednici i koji stvari želi da sagleda u široj perspektivi.

Norman Cousins je jednom rekao: »Na sreću ili ne, živimo u vreme kada prosečan čovek, želi li da bude informisan, mora da zna i nekoliko puta više nego pre samo trideset-četrdeset godina. Želi li danas biti 'obrazovan', nije mu dovoljno da tek površno poznaje umetnost i nauku, nego mora raspolagati i osećajem za

međusobnu povezanost koji se uči tek u malom broju škola. Naposletku, današnja 'obrazovanost', u smislu viših potreba, znači i pripremljenost na državljanstvo u svetskoj zajednici; ukratko, reč je o školovanju za preživljavanje.«

Vladika Nikolaj Velimirović

—
—
—
—

SLOBODA I JOŠ DVOJE

U prastaro vreme nije se govorilo o slobodi. Ljudi su smatrali slobodu tako prirodnom kao i vazduh.

U naše pak dane ni o čem se više ne govori nego o slobodi.

I o zdravlju ne bi ljudi govorili kad ne bi videli ugrožena od bolesti.

Sloboda je ugrožena, zato se o njoj tako mnogo govori. Nije sloboda ugrožena samo u naše dane nego izodavna, ali je ona najugroženija u naše dane.

Kako je sloboda ugrožena? Onako kako može biti ugrožen i hleb, i svaka imovina, i dostojanstvo pojedinih ljudi ili naroda od drugih ljudi ili naroda.

Jedan čovek ugrožava hleb svoga suseda, kada oduzimajući hleb svome susedu umnožava svoj, tako da on biva presit a njegov sused gladan.

Tako i sa imovinom. Jedan prisvaja suviše, dok drugi ostaje bez krova i ognjišta.

Tako i sa dostojanstvom, vlašću i čašću.

Pa tako i sa slobodom. Gubljenje slobode znači samo prenos slobode od mnogih na jednoga. A ukoliko je jedan tiranin neograničeniji, utoliko on lično ima više slobode od ostalog naroda. A kada je potpuno neograničen, onda on ima svu slobodu, a narod nikakvu. Kao što je faraon imao svu zemlju egipatsku kao svoju ličnu svojinu, a narod ništa. A ko ima svu imovinu ima i svu Slobodu, i obratno.

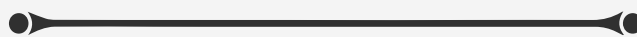
Takvo stanje bilo ono stvoreno legalno ili samovlasno, narodi nisu mogli nikad za dugo podnositi. Otuda – ubistva sultana i careva, papa i diktatora svakog nazvanja.

Otuda bezbrojne bune, revolucije i krvavi ratovi kroz istoriju čovečjeg roda.

Demokratije, i drevne i moderne, došle su kao lek od tiranije. Vlast jednoga one su htele zameniti vlašću Mnogih ili Svih. Rasprostraniti slobodu na Mnoge ili na Sve, to je bilo načelo demokratije, ali ni u demokratijama sloboda sviju nije osigurana. Kao ni stolica na jednoj nozi tako sloboda ne drži se na jednoj nozi. Neophodno je još dvoje. A to dvoje jesu istina i milost (upravo ljubav, ako bi smeli upotrebiti ovu reč u vremenu u kome smo).

To troje nerazdvojno osigurava stabilnost, stvara mir, pojačava snagu i umnožava zdravlje i radost.

O kako bih ja želeo da na takvoj tronogoj stolici nađu odmora ljudi i narodi, napaćeni, umorni i pozleđeni...!

Nebojša Nikolić

DRVO ŽIVOTA (2)

Sefiroti kao kreativne sile u razvoju sveta

Prve tri sefire na Drvetu Života se nazivaju intelektualnim sefirama.

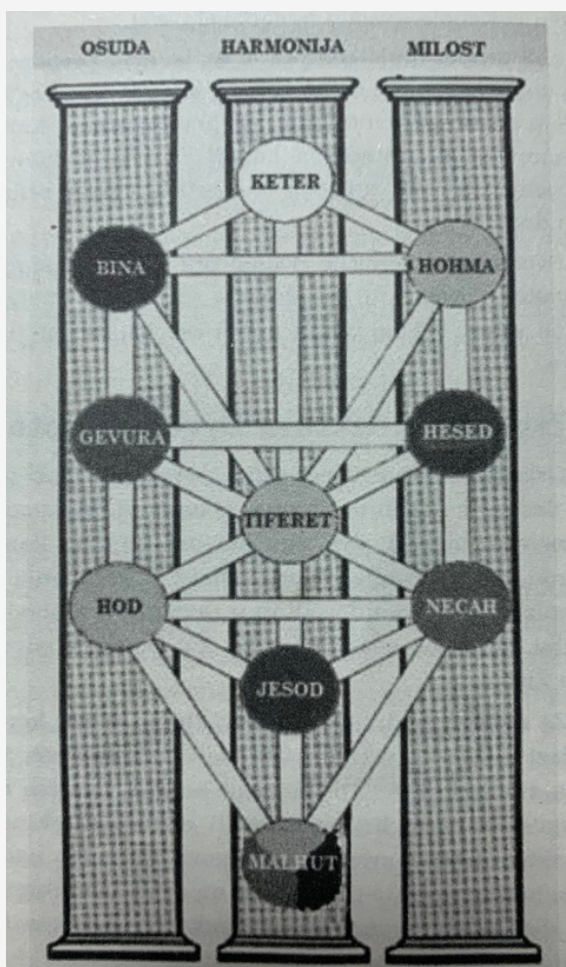
KETER (KRUNA)

Keter je prva i najviša sfera i reprezentuje apsolutnu vladavinu i autoritet Boga nad svim silama stvaranja. Nalazi se na vrhu Drveta Života i centralne kolone i istovremeno predstavlja, paradoksalno, krunu i koren Drveta Života. Kroz njega se Božanska energija usmerava ka ostalim sefirama. Keter manifestuje nepojmljivu suštinu Tvorca, blješteću intelektualnu energiju i ulazak u ono što Kabala naziva Beskrajni Svet. To je dimenzija potpuno neshvatljiva ljudskom umu. Nivo Ketera je nivo Prvobitnog Uzroka koji predhodi početku procesa stvaranja. On predstavlja Božju volju, vrlo složen kabalistički koncept. Zašto je Bog uopšte pozeleo da stvori svet i čoveka. Da li je imao potrebu za tim? Odgovor na ova pitanja je odgovor o cilju postojanja, a to je Božja volja da stvori Kreaciju kako bi joj podario svoju beskrajnu ljubav i dobrotu i ispunio je izobiljem.

Za Keter se takođe kaže da je Svet Milosti. Preko njega Bog može da upravlja svetom bez osude, koja sa milošću predstavlja model Božje kazne i nagrade. Međutim kabalisti kažu da Keter predhodi svim zakonima koje je Bog stvorio, Keter je izvan svake logike dostupne ljudskom umu i u njemu se nalazi i izvor pokajanja, koji takođe predhodi stvaranju sveta. Odatle tolika sila leži u aktu pokajanja i ne postoji greh koji se iskrenim pokajanjem ne može poništiti. Tada nastupa vrhovna milost, koja dolazi iz istog izvora.

Na ljudskom telu, Kruna se poistovećuje sa lobanjom.

Sledeće dve sefire odgovaraju levoj i desnoj moždanoj hemisferi i odgovorne su za mentalne aktivnosti. Zajedno se nazivaju „skrivenim stvarima“ jer odgovaraju misaonim procesima koji postaju manifestni samo kroz fizičko delovanje. To fizičko delovanje čine sedam donjih sefira, a svaka od njih označava jedan dan u stvaranju sveta. Hohma i Bina prethode samom činu stvaranja i kao što kaže Stari zavet: „Bog mudrošću stvori zemlju, a razumevanjem uspostavi nebesa.“

HOHMA (MUDROST)

Hohma je najviša sefira desne kolone, prvobitni očinski princip, tačka od koje počinje proces stvaranja. Svetlost koja dolazi od Boga i koju Keter usmerava, prvo dolazi u ovu sefiru koja je transformiše u čist intelekt. Ona reprezentuje beskonačnu Božansku mudrost. Od nje potiče celokupna realnost i predstavlja početak mentalnih aktivnosti.

Hohma sadrži sve prirodne zakone koji definišu svet i vode stvaranje, dok je sledeća sefira, Bina, sistem koji povezuje ove zakonitosti. Zbog toga kabalisti kažu da svetlo Hohma prožima celokupno stvaranje sve do najnižih i krajnjih nivoa.

Sefira Mudrosti sadrži šemu po kojoj je Bog stvorio duhovni i materijalni svet, a takođe predstavlja i aktivni intelekt koji Bog koristi da bi upravljao svetom. Na kraju stvaranja, Bog je čoveku dodelio sličan intelekt pomoću koga će moći da shvati principe koji leže u osnovi stvaranja. To je mudrost koja je intuitivna, urođena, pomoću koje čovek shvata stvari na intuitivan način. Međutim, to je i mudrost stečena kroz život i interakcijom sa drugim ljudima.

Na ljudskom telu Hohma predstavlja desnu moždanu hemisferu.

BINA (RAZUMEVANJE)

Ova sefira se nalazi na vrhu leve kolone, predstavlja univerzalnu majčinsku figuru i osobinu razumevanja. Dopunjujući se sa sefirom Mudrosti čini da misao stvaranja postane manifestna, da se konkretizuje. Bina je rezervoar ukupne energije postojanja koja pokreće sve, od ljudskih aktivnosti do planetarnih i galsijskih kretanja. Takođe, ova sefira predstavlja sposobnost logičke analize.

Sefira Mudrosti je intuitivni deo intelekta koji se dopunjuje sa sefirom Razumevanja, koja ono što dolazi iz Mudrosti obrađuje i analizira. Zajedno čine par, oca i majku, koji daju potomstvo i od kojih potiču sefire ispod njih.
Na ljudskom telu je manifestovana levom hemisferom mozga.

Sledeće tri su emotivne sefire.

HESED (MILOST)

Hesed je četvrta sefira, nalazi se u desnoj koloni ispod Mudrosti i nosi energiju milosti, dobrote, ljubavi i neograničene želje za davanjem. To je prva od tri emotivne sefire. Kada se posmatra iz perspektive osobina Boga koje se manifestuju u svetu kroz Drvo Života, milost je jedna od osnovnih karakteristika kojima se Bog odnosi prema čoveku. On ima neverovatno razumevanje za sve naše grehe, loše postupke i dela. Za razliku od ljudi koji stalno jedni druge ocenjuju, kritikuju, ogovaraju i osuđuju, Bog je IZUZETNO MILOSTIV. Kabalisti kažu da bi svet bio uništen u nanosekundi kada bi Bog nama sudio na način kako mi sudimo jedni drugima.

Od ove sefire počinje stvaranje sveta i ona predstavlja prvi dan stvaranja ili kako se u Bibliji kaže: *Dan jedan, kada je stvorena svetlost*.
Desna ruka je ekvivalent Milosti.

GEVURA (PROCENA, SNAGA, OSUDA OGRANIČENJE)

Sa suprotne strane Hesedu, peta sefira, Gevura, procenjuje naša dela i nosi mogućnost osude za postupke, praveći balans darežljivostipredhodne sefire. Zajedno, njih dve nose dve važne osobine Boga kojima on sa jedne strane ima neograničenu dobrotu i davanje svojoj Kreaciji, a sa druge procenjuje i po potrebi sudi i osuđuje. Gevura je prva blokada ogromne energije Svetlosti koja bi bez ograničenja uništila materijalni svet. Takođe, od ove sefire počinje proces diferencijacije ka fizičkim stvarima.

Predstavlja drugi dan stvaranja u kome je Bog stvorio nebo i njime rastavio vodu pod svodom od vode nad svodom.

Na ljudskom telu Gevura predstavlja levu ruku.

TIFERET (LEPOTA, HARMONIJA)

Šesta sefira se nalazi u centralnoj koloni, predstavlja energiju ljubavi i smatra se srcem Drveta Života. U njoj se u idealnom balansu i harmoniji sustižu energije Milosti i Osude. Kroz Tiferet se Božanska svetlost spušta nadole, a duhovne aspiracije ljudi se penju ka višim sferama. Kabalisti ovu sferu označavaju kao simbol Tore.

Savršena harmonija između dve predhodne sefire je izuzetno važna za ispravno vođenje života. Neograničena ljubav, davanje i dobrotu, moraju da budu izbalansirane sa izvesnim ograničenjem i strogošću. Dobar primer je kod vaspitanja dece gde je neophodno prisustvo i sefire neograničene ljubavi, ali opet i postavljanja određenih granica.

Na ljudskom telu Tiferet je trup, a trećeg dana je Bog stvorio kopno.

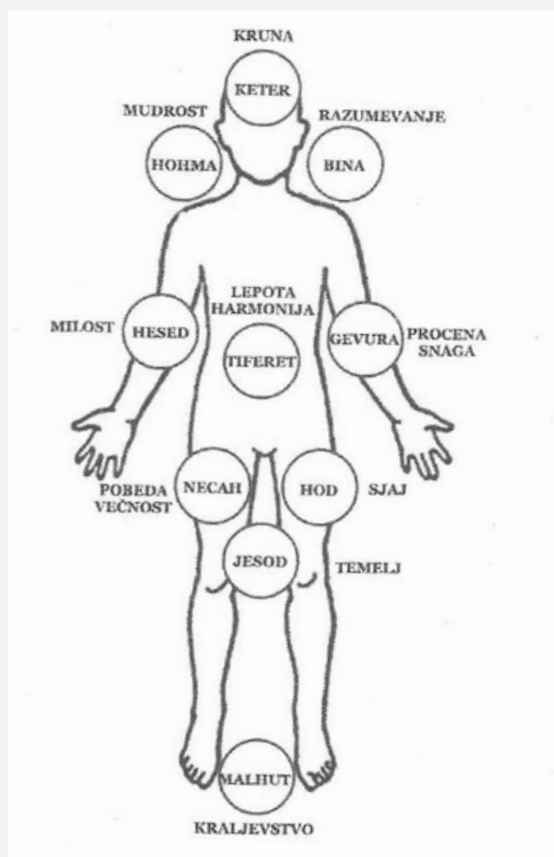
Sledeće tri sefire pripadaju grupi aktivnih i manifestujućih sefira.

NECAH (POBEDA, VEČNOST)

Sedma sefira se nalazi u desnoj koloni i kao i Hesed koji se nalazi iznad nje, širi ogromnu energiju davanja, koja kroz ovu sefiru prodire u fizički svet i dobija u njemu manifestovanje i aktuelizovanje. Necah je večnost i kontinuitet, to je muški princip, koji prilikom sjedinjenja sa ženskim iz leve kolone kreira novo biće. Povezan je i sa desnom stranom mozga koja kontroliše nevoljne procese. Necah je i energija umetnika i sanjara. Odgovara četvrtom danu stvaranja kada je Bog načinio Sunce, Mesec i zvezde.

U svakodnevnom životu predstavlja duboki nagon da se uradi neka stvar. Negativni aspekt ove energije može da bude preterani i opsesivni rad, kada se ova energija otrgne kontroli. Takođe, Necah u sebi nosi želju za osvajanjem.

Necah je desna noga na telu.

HOD (SJAJ)

Hod predstavlja suprotnost Necahu i nalazi se u levoj koloni. To je ženski, manifestujući princip, koji omogućava da potencijali muških principa Heseda i Necaha pređu u realnost. Kontrolira i aktivnost leve moždane hemisfere u kojoj se nalaze centri voljnih procesa. Ova sefira je odgovorna za prorokovanje, koje je izgubljeno rušenjem Hrama. Pre toga, Hod je bio očuvan i u vreme pre destrukcije Hrama je živeo veliki broj proroka.

Osobina ove sefire je istrajnost i izdržljivost.

Ogromna želja da se nešto započne koja potiče od Necaha mora da bude dopunjena upornošću Hoda da bi se određeni zadatak doveo do kraja. Necah zamišlja i ima ogromnu želju da osvoji planinski vrh, ali Hod istrajava i završava taj poduhvat.

Hod je leva noga na telu i peti dan stvaranja sveta kada je stvoren živi svet u vodama i na nebu.

JESOD (TEMELJ)

Deveta sefira se nalazi u centralnoj koloni i predstavlja temelj Drveta Života. Služi kao ogromni rezervoar u koji ostale sefire ulivaju svoje osobine. U Jesodu one se mešaju, harmonizuju i postaju spremne za kanalisanje u materijalni svet. Iako je najniža sefira od svih koje su izvan fizičkog nivoa postojanja i dalje je nepojmljiva ljudima i razvoju naše percepcije pomoću pet čula.

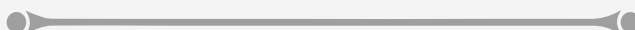
Jesod je energija za povezivanje i pravljenje kontakata i ostvarivanje veza. On je takođe balans između Necaha i Hoda, a na ljudskom telu je manifestovan muškim polnim organom. Simboliše šesti dan stvaranja kada je Bog stvorio čoveka i živa bića na zemlji.

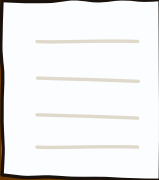
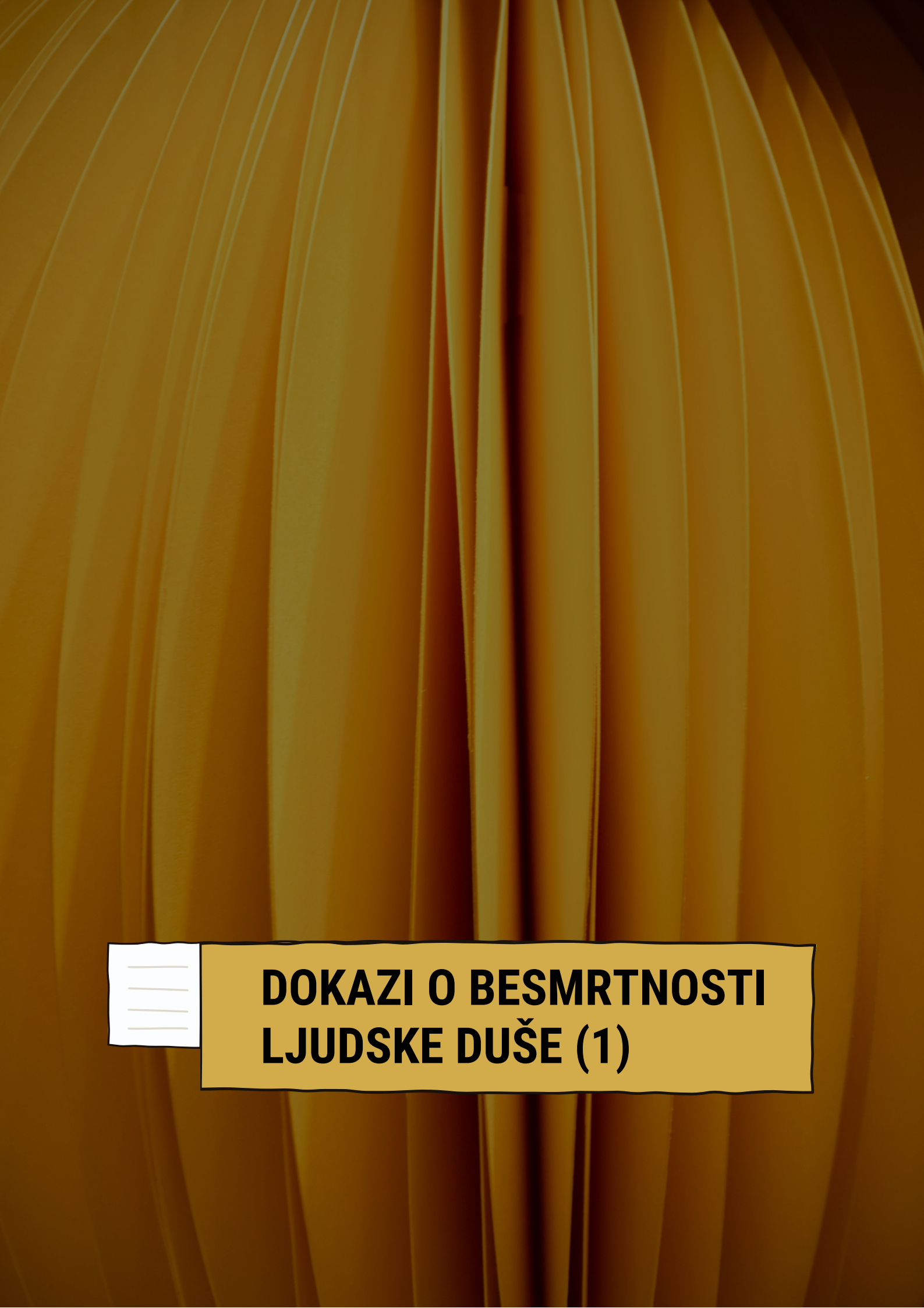
MALHUT (KRALJEVSTVO)

Deseta, najniža sefira, je svet materijalnog Univerzuma. To je svet u kojem živimo, koji možemo da percipiramo i za koji najčešće mislimo da je jedini koji postoji. Dobar opis koji kabalisti koriste za opis odnosa Malhuta sa ostalim sefirama je kroz metaforu kuće. Malhut je kuća koja je zamišljena mudrošću sefire Hohma, a energiju za izgradnju je obezbedila Bina. Želju da se kuća gradi sa ljubavlju daje Hesed, a Gevura obavlja sva merenja i procene. Lepotu građevini daje i osmišljava Tiferet. Necah obezbeđuje paletu boja, a Hod gradivni materijal. Temelj kuće je Jesod. Ovo je plastičan primer nastanka materijalnog sveta kroz proces Božanske kreacije po nivoima energije koji svaki u svom domenu učestvuje u gradnji.

Malhut su stopala na telu čoveka.

Nastaviće se...

DOKAZI O BESMRTNOSTI LJUDSKE DUŠE (1)

Duša je po svojoj definiciji „životvorni i pokretački princip koji je odgovoran za sam život“. Ona je ono što filozofi nazivaju „imanentnim delovanjem svih živih bića“. Reč „imanentno“ dolazi od dve latinske reči „im“ + „manēre“, sa značenjem „ostati unutra“. „Imanentno delovanje“ odnosi se na više delova živog bića koji zajednički deluju „iznutra“, u skladu sa danom naravi, usmereni prema dobrobiti čitavog bića. Duša je ta koja omogućava ovo jedinstveno delovanje koje je neophodno za postojanje života.

Toma Akvinski je tvrdio je kako ne samo ljudi već i životinje i biljke poseduju dušu. Za razliku od životinja čovek poseduje „razumsku“ ili „duhovnu“ dušu, dok biljke i životinje imaju „materijalnu dušu“, koja je zavisna od materije (nije besmrtna već propada sa materijom). Bez obzira na propadljivost životinja i biljaka, Toma Akvinski tvrdi kako i one poseduju nekakav oblik „duše“.

Postoje tri kategorije duše:

Vegetativna duša – ova kategorija duše omogućava svom domaćinu hranjenje, hidrataciju, rast i reprodukciju sa drugim oblicima svoje vrste. Kamen npr. ne poseduje ovaj oblik duše – ovo se odnosi samo na biljke.

Čulna duša – životinja sa čulnom dušom ima mogućnost (ograničenog) usvajanja znanja, primenu motorike za obranu od opasnosti ili prikupljanje hrane za vlastiti opstanak.

Prve dve kategorije duše su po svojoj prirodi „materijalne duše“. One u potpunosti zavise od postojanja materije. Prema Tomi Akvinskom „one postoje zbog snage same materije“. Kada nosilac duše umre, vegetativna ili čulna duša prestaje da postoji.

Umna duša – ova kategorija duše nosi sva prethodno navedena obeležja gore spomenutih kategorija duša. Ona je ujedno sposobna sticati intelektualno ili „duhovno“ znanje i slobodno delovati prema izabranom cilju.

Na kraju nam ostaje pitanje: kako ovo gore navedeno može dokazati besmrtnost ljudske duše?

Šta je zapravo smrt?

Da bismo mogli ići dalje, na početku moramo definisati šta je to smrt. Prema Katehizmu Crkve smrt se opisuje kao „... deljenje duše od tela“ – što je zapravo izvrsna definicija. Uz ovu definiciju imamo i onu filozofsku prema kojoj je smrt „redukcija kompozitnog bića na njegove sastavne delove“. Zato, kada vaš pas uquine preporučujem vam da ga zakopate pre nego što počne da se „raspada na svoje temeljne delove“. Čitav ovaj proces može biti pomalo neprijatan!

Međutim sam duh prema definiciji nema delova, u njemu ne postoji ništa što se može „raspasti na osnovne delove“. Zbog toga, ono što je čisto duhovno ne može umreti.

U svoja prva četiri dokaza o besmrtnosti ljudske duše pokušaćemo prikazati kako je duša po svojoj prirodi „duhovna stvarnost“. U petom, šestom i sedmom dokazu nastojaćemo se pozvati na hiljadugodišnje ljudsko iskustvo koje govori u prilog tome da čovek poseduje besmrtnu dušu.

Duša, ličnost i telo

Dve najvažnije sile duše su njena moć znanja i moć delovanja. Zašto tvrdimo da ove moći počivaju u našoj duši? Jednostavno rečeno, čitav čovek „spoznaje“ ili „voli“ (ljubav je konačan cilj našeg delovanja), a ne samo jedan njegov deo. Ovo nas upućuje prema tome kako „životvorni i pokretački princip“ koji objašnjava čitav čovekov život (duša), ujedno objašnjava njegovu želju za znanjem i delovanjem.

Sam čovek je više od duše. On direktno doživljava svoje vlastito „ja“ koje ujedinjuje sve ono što on jeste i ono što je u proteklm decenijama svoga života učinio. Ovo „ja“ predstavlja individualnu „ličnost“ koje sačinjava svako ljudsko biće.

Postoji li razlika između pojmova „duša“ i „ličnost“? Da, ali jako je teško prikazati tu razliku. Možda je to najuočljivije u različitosti između tela, duše i ličnosti. Nema nikakve sumnje u tome da telo pridonosi sposobnosti duše za upoznavanjem novih stvari. To najbolje objašnjava povreda mozga. Duši je potreban mozak koji ispravno funkcioniše kako bi bila sposobna da shvati stvari oko sebe.

Doduše, moramo biti svesni kako čovek nije samo telo.

Filozof i teolog J.P. Moreland piše: „...neurohirurg Wilder Penfield koristio se električnom stimulacijom mozga kod pacijenata koji su болоvali od epilepsije, i zaključio kako uz pomoć nadražavanja može pokretati njihove ruke ili noge, uticati na okretanje glave ili očiju, govor ili gutanje...“ Moreland kaže da bi pacijenti na nadražaje odgovorili kako „nešto nisu napravili, već su ih na to podstakli lekari“. Koliko god Penfield nastojao električnim impulsima stimulisati mozak svojih pacijenata, on nije mogao da pronađe mesto preko kojeg bi uticao na promenu u njihovom shvatanju stvarnosti (da prihvate stimulisane pokrete tela kao vlastite pokrete, a ne nadražaje spolja). Vlastito „ja“ ili ličnost, koristi telo ili u ovom slučaju mozak kako bi bilo svesno sebe, ali nije ograničeno njime.

Sa sigurnošću možemo reći kako vlastito „ja“ nije istovetno sa intelektom, voljom ili dušom. Vlastito „ja“ se može boriti sa gubitkom pamćenja, nemogućnosti spoznaje ili izvršavanjem odluka. Čini se kako osoba nije sastavljena samo od tela ili duše – čovek je spoj tela i duše. I njegovo telo i njegova duša sačinjavaju veliko i misteriozno „ja“.

Nastaviće se...

Dragoslav Gogić

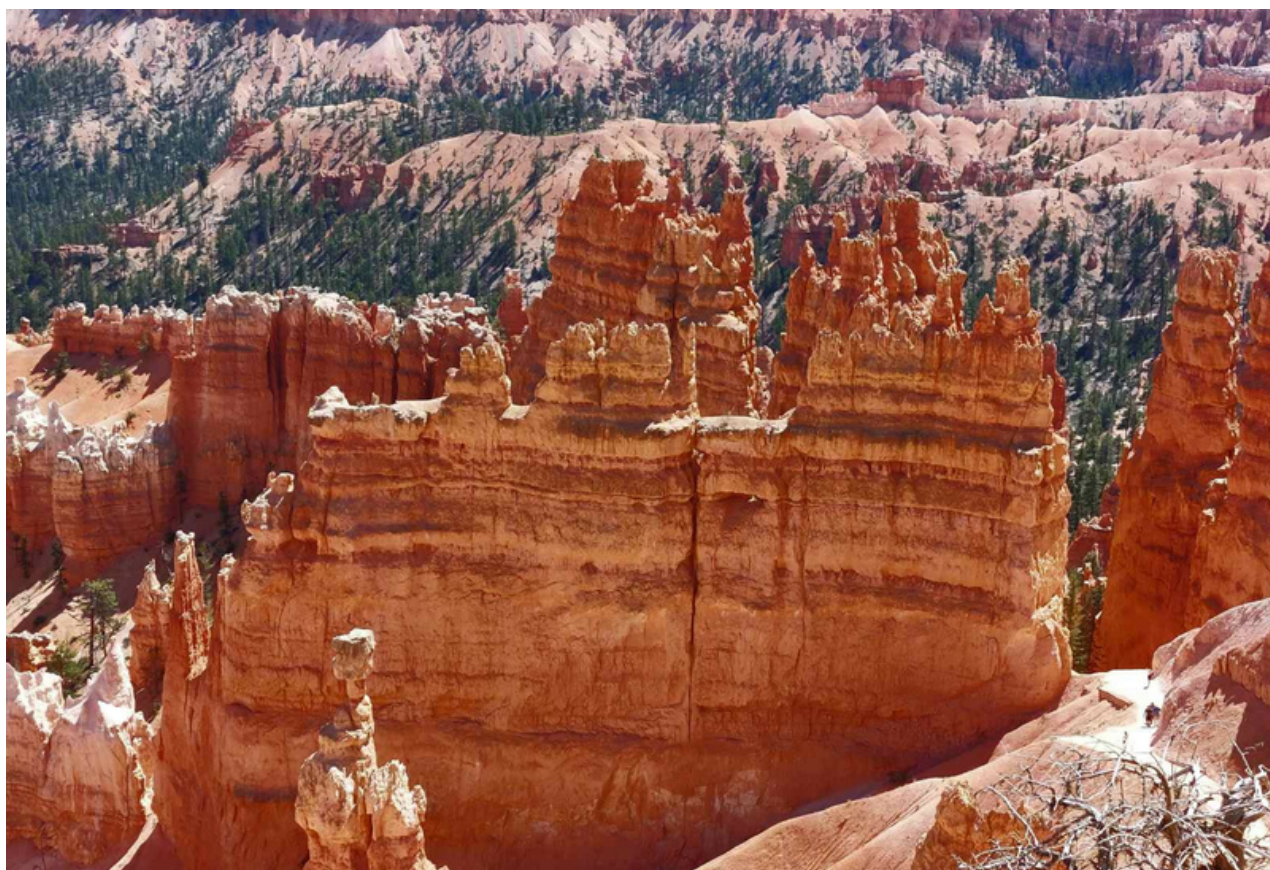

DAR PUSTINJE MOHAVE

Zapad Sjedinjenih Američkih Država. Pustinja Mohave. Među najtoplijim prostorima je na kugli zemaljskoj, poput Sahare. U Kalifornijskoj Dolini smrti izmerena je 1913. najviša temperatura, do sada, u Americi, 57 stepeni. Pustinja Mohave prostire se na teritoriji četiri države: Kalifornije, Nevade, Arizone i Jute. Površinom od 125 000 kvadratnih kilometara Mohave je sve, osim običnog dela planete. Uslovi su među najsurovijima na planeti. Na tom čudnom prostranstvu boje meda nalaze se nekoliko nacionalnih parkova, među najlepšima na svetu: Veliki kanjon, Vatrene dolina, Brajs kanjon, Zion...

Gospodari neba iznad ovih zagonetnih klisura su orlovi a starosedeoci su Indijanci iz plemena Ualapaj i Navaho. Sredinom 16. veka Vasko de Koronad, tražeći zlato, pronašao je čudo prirode - Veliki kanjon, čarobni grad stena sa hramovima, kulama i dvorcima, simbol Amerike, jedno od 7 prirodnih čuda sveta.

Srbi su se doselili u ove krajeve krajem 19. veka. U kalifornijskom gradu Džeksonu 1896. godine živelo je 650 porodica poreklom iz Srbije. Naši radnici i inženjeri gradili su i čuvenu Huverovu branu na reci Kolorado, transkontinentalnu železnicu Junion pacifik. Ova žila kucavica Amerike spajala je 23 države, od istočne do zapadne obale. O tome govore njihovi potomci.

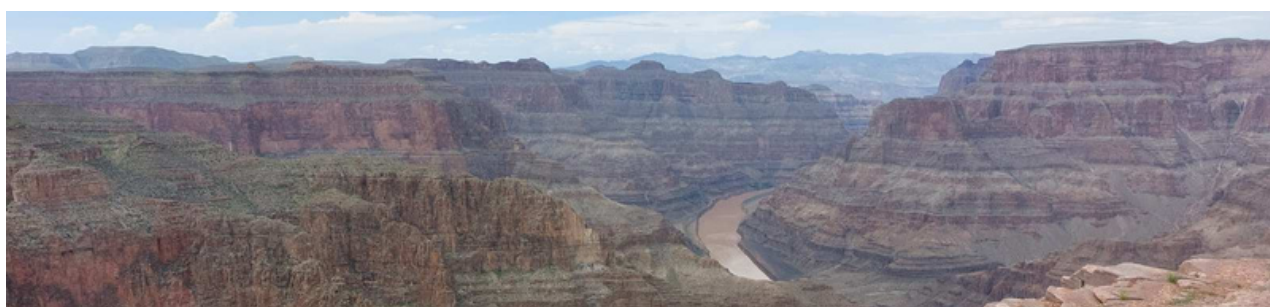

Srbi koji su gradili Huverovu branu živeli su u Bolder sitiju, gradiću koji je namenski sagrađen tokom radova na, u to vreme, tridesetih godina prošlog veka, najvećoj hidrocentrali na svetu. Mnogi od njih su šesto koleno koje živi u Arizoni ili Nevadi. Srbi su naseljavali zapad Amerike na čuvenoj ruti "66", koja je spajala dva velika grada, Los Anđeles i Čikago. Kada je 15. maja 1905. godine malo mesto Las Vegas usred pustinje Mohave, prodato grupi američkih trgovaca, niko nije ni sanjao da će kroz vreme postati najveći grad zabave na svetu. Među prvim kupcima bio je srpski doseljenik Savo Paripović. Kasnije je prodajom svog dela ove pustinjačke zemlje stekao veliko bogatstvo. Sa sinom Jovom pomagao je našim doseljenicima širom Amerike.

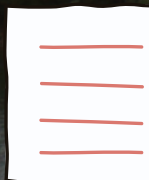
Među 2 500 000 ljudi koji žive u regiji Las Vegas, koju čine tri grada: Las Vegas sever, sam Vegas i Henderson, spojena Las Vegas bulevarom dugim skoro 100 kilometara, živi oko 15 000 Srba. Među njima su fakultetski profesori, inženjeri a posetili smo u Hendersonu i devedesetogodišnjeg Majkla Radenkovića, pisca dva značajna istorijska dela: Istinom protiv mitova i Dokumenta. U Las Vegasu se gradi i jedan od najlepših hrišćanskih hramova na američkom tlu: Crkva posvećena Svetom Spiridonu Mirotočivom. Las Vegas, u srcu pustinje Mohave je jedna velika iluzija. Ovde vremenske i prostorne granice ne postoje. Sve je grandiozno, spektakularno i prenaplašeno. Za samo dva sata šetnje Stripom, glavnom gradskom ulicom, možete obići čak 5 gradova i država na 3 kontineta. I ma gde da krenete kroz prostranstvo, bilo da su to kilometrima nenaseljeni predeli bez kapi vode, zaboravljeni gradovi-duhovi pored rute 66, okamenjeni lavirinti boje vatre i meda, reka Kolorado, Huverova brana, Las Vegas, koji ne spava 24 sata ili su to naši ljudi koji su u Nevadi, Arizoni, Kaliforniji ili Juti svili svoja porodična gnezda, svuda ćete osetiti dar pustinje Mohave Poštovani čitaoci pogledajte ovaj sjajan dokumentarni film: DAR PUSTINJE MOHAVE autora Dragoslava Gogića, na adresi:

Pogledaj film klikom na [link](#).

Bojan Kovačević, arhitekta

VREME, MESTO I TELO BEOGRADA

Izlaganja po pozivu a sa slobodno izabranom temom od strane predavača veoma su interesantna, blagolagodna i istovremeno opasna zona. Taj osećaj, posrednom iskazan pozivom i apriornim poverenjem pozivara, "naručioca", znači da se veruje u sumu znanja i u repertoar predavača, govornika ili kako bismo već krstili čoveka koji pred skupom drugih ljudi o nečemu priča.

Skup ljudi pred kojim se govori je vrlo prividno jednostavno pitanje. Naime, od давног čitanja knjige Žaka Le Gofa o intelektualcima u Srednjem veku i delova o onome što se zove kvodlibetska rasprava (latinsko quod libet označava nešto po volji, preneseno kao bilo šta, ovde u smislu o bilo čemu) onovremenih profesora i studenata u neobaveznom maniru i profilu gde svako može postaviti pitanje o bilo čemu a morao bi biti dat odgovor ili tumačenje, verovatno zadovoljavajući. To napominjem jer i danas svaki ozbiljan izlagač, na bilo kojoj vrsti skupa, mora pomisliti na mogućnost da u publici sedi i sluša neko ko po delovima ili po celini teme izlaganja zna mnogo ili, zašto da ne, i više od samog predavača.

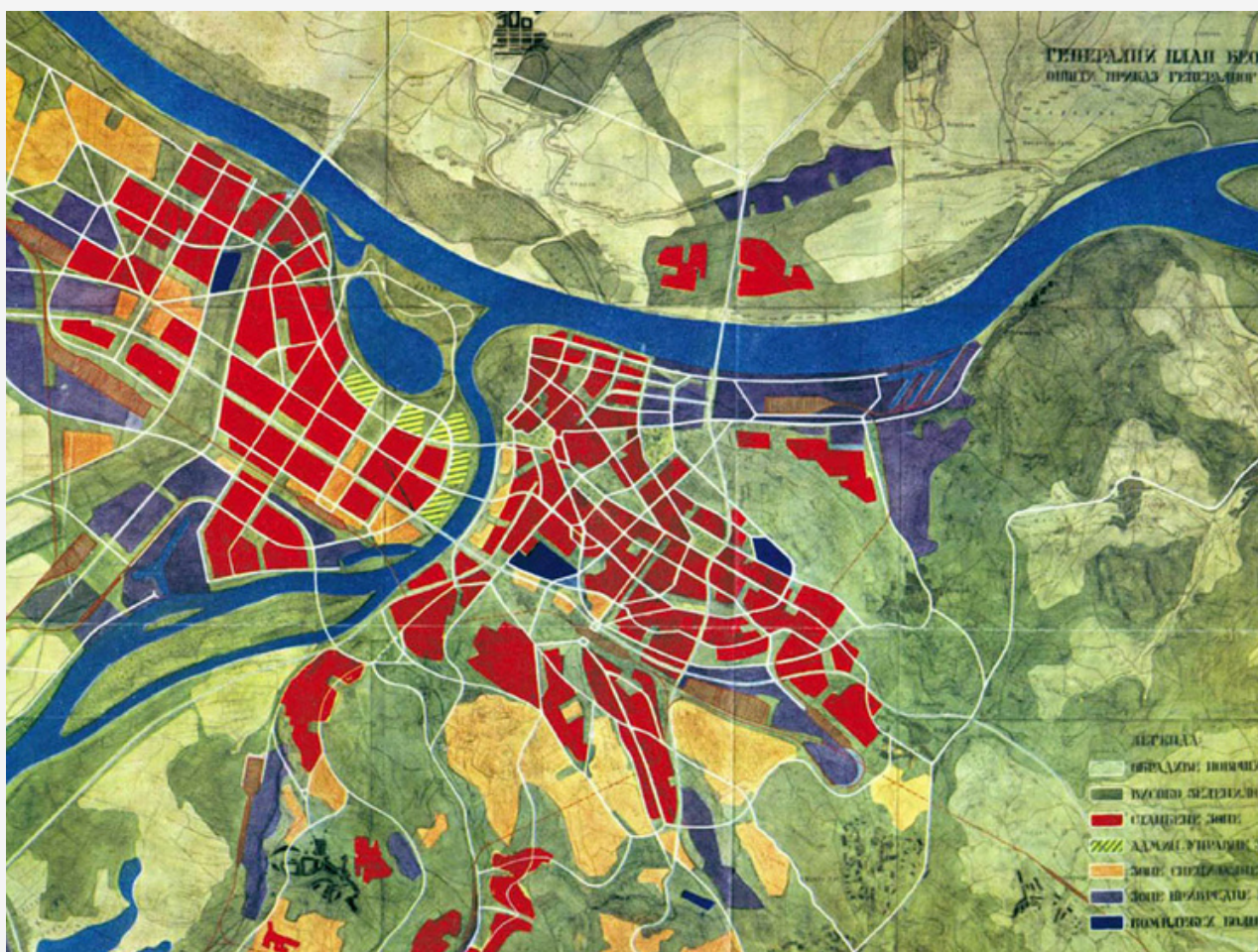
U tom smislu i izbor teme predavanja o Beogradu pred grupom Beograđana, u rasponu od ovde rođenih i dugoživućih u gradu sve do novopridošlih ali sa najboljom voljom za identifikacijom s Beogradom, je sam po sebi donekle rizičan. Pitanja identiteta svakog stanovnika grada o kojem je reč je na granici nedelikatnosti kada se nešto tvrdi u obliku procene i vrednosnog zaključivanja. Najlakše je sa fakticitetom koji se iznosi, on naprosto jeste ili nije tačno iznet i tu nema iskliznuća. Naravno da je izbor podataka, od mase svih njih koji se tiču povesti grada, naselja sa kontinuitetom od više od dva milenijuma, podloţan kritičkom sudu ali to su već stvari koje koreliraju sa prethodno poznatim i "merenim" kredibilitetom predavača.

O Beogradu ne samo da razni ljudi različito govore u vezi sa svojom ličnom sudbinom u gradu nego i sa, odnosno iz profesije kojoj pripadaju. Nijedna nema, pa čak ni istoričari, da svoje viđenje Beograda, koji jeste i koji je bivao, tretira kao onu iznad drugih. Način na koji arhitekta govori o Beogradu ima svoje grane koje su svima dostupne i značajne, ali se i ta profesija svakog trenutka deli, čak raspolučuje po granici onoga što jeste sad i onoga što je bilo d čega ponešto stigne i do postojanja sada. Ta dijahronijsko-sinhronijska klackalica ne može biti razrešena nego se moraju držati razna gvoţđa u vatri, metodski istovremeno.

Reči kojima se označava naziv izlaganja, ukoliko su one dobro odabrane i povezane, mogu doprineti i čistoći fokusa predavača i dovoljno jasnom očekivanju slušalaca. Pođimo redom. Svaki grad je na nekom Mestu, ovde i za predavanje napisano velikim prvim slovom, kao uostalom i druga dva kategorijalna pojma, Vreme i Telo, iz naslova. Mesto grada je nešto što se, u principu, nikako ili veoma teško dâ vratiti u daleki izvorni geografsko stanje, kod. Veoma su retki slučajevi, kroz dugu urbanu istoriju, satiranja ostataka do potpunog ništenja, nego je u pitanju razaranje različitih obima sa zatrpanošću vremenom. Generalno, neuporedivo je manji broj naselja, gradova koji nisu imali "nastavak" svog postojanja kroz istoriju nego onih anuliranih.

Beograd je jedan od onih koji, zbog nedvosmislene posebnosti grebena nad ušćem Save u Dunav, postoji, različitim intenzitetima, kroz Vreme. Ali je zato danas teško, nije lako, razumeti teren ispod Beograda, sliku njegovih izohipsi terena, kao i mrežu potoka koji su skoro dominantno sačinili konfiguraciju grada. Na svu sreću, imamo istorijsku kartografiju u dovoljnoj meri. Kao suma priče o Mestu na kome je Beograd, tačnije odakle je nikao i "pošao u prostor", žarište grada, je ono mesto gde je Tvrdava i danas, u jednom od svoji stanja od kojih sva jesu istorijska.

A grad, pa i naš Beograd, uvek je vremenovan fenomen, nije jedan i konačan. Kada sam 2003. godine pisao kratak uvodni esej za monografiju Muzeja grada Beograda, tada kao njegov direktor i glavni urednik te knjige u povodu Stogodišnjice osnivanja institucije, upotrebio sam množinu Beogradi, koja se nikad ne upotrebljava, što je tad izazvalo zbunjenost i najrenomiranijih prijatelja Muzeja i članova redakcionog odbora knjige. Razlog je bio veoma jednostavan. Mnogi, da ne kažem svi, mislimo i misle da je stalno u pitanju jedan te isti Beograd, "naš grad", a da Vreme samo prolazi, eto tako. A u stvari i nije. Činjenica o 45 (slovima: četrdesetpet!) promena država kojima je Beograd, kroz svoju istoriju, pripadao već nagoveštava da teško da može da se radi o jednom gradu koji samo, i lagodno, putuje kroz Vreme. Na to dodajmo sve govorne jezike njegovih stanovnika, većinskih ili manjinskih, od kojih danas mnogi mlađi Beograđani ne bi lako pomislili na grčki, latinski, mađarski, bugarski, nemački, a da tek ne podsećamo na jermenski ili opcije jednih i drugih Jevreja koji su se u Beogradu susretali dolazeći sa juga i severa.

Музеј града Београда

Staro Sajmište

Konačno, ne mogu a da se opsetim komentara mog profesora i u više prilika vanfakultetskog sagovornika arh. Bogdana Bogdanovića, iz godina bitno pre njegovog gradonačelnikovanja 1980-ih, da Beograd ima skoro šizofrenu raspolučenost svesti o svom dugom trajanju, s jedne, i relativno malom broju fizičkih dokaza tog istog dugog trajanja, s druge strane.

Albanija

A upravo to fizičko nasleđe, urbanisti bi rekli fizička struktura grada, u mom tumačenju preraslo je u Telo grada, donekle poetizovanim načinom mišljenja koje odgovara drugoj polovini često augmentirane priče o duhu (Beo)grada, pa i o njegovoj duši, negde onako kako je Borislav Pekić u "Zlatnom runu" zapisao da je Konstantinopolj krajem maja meseca 1453. upadom Turaka ispustio svoju. Naš Beograd i Carigrad imaju, kada komparativno posmatramo karte, veoma sličnu siluetu samo izokreutu jednu spram druge, kao zarotiranu za 180 stepeni.

Telo Beograda je, za razliku od Istanbula, kako se taj najveći evropski grad na dva kontinenta zove od 1930-ih, danas zove izubijano redovno ratnim događanjima, vojnom destrukcijom, poslednji put 1999. godine.

Fizička struktura beogradskih blokova kuća bila je prostrta poput podebelog višespratnog tepiha po terenu unazad od kraja grebena nad Ušćem, na jednu stranu padajući ka Savi a na drugu ka Dunavu, sa razdelnicom linijom ulice Krunske, tokom XX veka, sve do nesretne odluke o podizanju tzv. Beograda na vodi. Njegova početnička urbanistička greška – da se na najnižoj tački terena, dakle uz obalu Save, ne podižu visoki objekti – pretvorila je Beograd, posmatran iz Srema, u nekakvog megacefalusa čiji je jedan deo zapravo ogroman tumor zapao među većinsko gradsko tkivo. Stvar je nepopravljiva šteta, što ne znači da mestastaze, koje su najavljene, ne treba saseći pri promeni odlučivanja i odlučilaca. Postoji stara i povremeno zloupotrebljavana priča da je "arhitektura okamenjena muzika". To je, zapravo, loš derivat antičkog mita o Amfionu, mitskom graditelju zidina grada Tebe, koji je svirao harfu dok se kamenje palo s neba besprekorno, u skladu sa muzikom, samo slagalo u zidine. Da bi se Pol Valeri, francuski pesnik, u svojim stihovima zapitao, kroz Amfionove reči, o zazoru da nije možda narušio božansko Telo grada. Mi bismo danas mogli malo više da sebe pitamo šta radimo Telu Beograda, kroz naš deo njegovog Vremena, i dalje u blizini istog Mesta.

Drveni stadion izgrađen samo za Svesokolski slet 1930. - na mestu današnjeg Mašinskog fakulteta

Osho

—
—
—
—

SVESNOST JE BESMRTNA

Svesnost je besmrtna. Ako čovek to ne zna, kako bi mogao živeti radosno? Ako je smrt kraj svega, tada sve postaje besmisleno. Naša je kreativnost besmislena, ako je smrt kraj svega. Naša ljubav je besmislena ako je smrt kraj, sve naše radosti su bespredmetne, samo služe da bismo se nečim bavili kako ne bismo čuli stalno kucanje smrti na vrata. Koliko dugo se ovo može izbegavati? Slušali mi to kucanje ili ne, jednog dana smrt otvara vrata i ulazi. Čak nas i ne upita "Mogu li ući?" – naprosto uđe.

Uz smrt čovek ne može da oseti značaj života. Ako se sve završava u grobu, kakve veze ima to da li smo sveci ili grešnici, jesmo li svetski slavni ili smo niko i ništa? Smrt sve izjednačava. Međutim, ako postoji nešto više u nama, što poriče smrt, tada život ima značenje, tada je sve što mi radimo značajno, tada svaki postupak ima vrednost, jer svaki postupak dolazi iz našeg besmrtnog izvora, iz našega bića. On nas predstavlja i ne samo da nas predstavlja, već nas i otkriva, drugima i nama samima. Ovo je izražavanje našeg bića. Tada naša kreativnost, naše izražavanje i sve što radimo ima značaj u kontekstu večnosti.

Pobeda je moguća samo ako saznamo za svoju besmrtnost, a ona se može upoznati. Čitavo ovo traganje se preduzima radi onih koji žive večno.

*I sam znaš, ako imaš prijatelja
u kog veruješ,
i ako želiš da obezbediš povoljan ishod,
treba da stopiš svoju dušu s njegovom
i da razmenjuješ poklone
i da ga često posećuješ.*

Havamala, strofa 44

Momo Cvijović

**DO, UT DES (DAJEM, DA DAŠ)
RAZMENA DAROVA IZMEĐU DRŽAVNIKA**

Tito je svom gostu dao na dar mapu sa kopijama fresaka iz naših manastira, kao i garnituru za pušenje izrađenu u srebru i zlatu i ukrašenu koralima. Iako to izlazi iz okvira rada koji se bavi uzajamnom razmenom glavnih poklona, recimo da je kraljica Frederika kao jedan od poklona dobila zlatnu, graviranu kutiju za nakit, ukrašenu sa 72 komada ametista i 7 komada turmalina.

Autentični pehari čija se izrada pripisuje kritskim umetnicima iz XV veka pre n.e. čuvaju se u Nacionalnom arheološkom muzeju u Atini. Otkriveni su 1889.godine u jednom mikenskom grobu kod sela Vafio u Lakoniji, po kojem su i dobili ime. Konični pehari s jednom drškom pri obodu, ukrašeni su naturalističkim predstavama bikova u dubokom reljefu. Oblik tih pehara je kasnije često podražavan i u drugim materijalima.

Svih šest antičkih vaza u arheološkoj zbirci takođe su pokloni grčkih državnika i diplomata. Vazu tipa pelike je na brodu Galeb Titu poklonio Konstantin Karamanlis, predsednik grčke vlade, 3. marta 1959.godine. On je ujedno i darodavac dva lekita sa oslikanim predstavama boginje Atene u borbi sa Gigantom i Mladića u palestri.

Tito je Karamanlisa, sa kojim se inače često susretao, sa svoje strane obdario skulpturama u bronzi – Kupačicom Frane Kršnića i Devojkom sa lautom Ivana Meštrovića, kao i umetničkom slikom Peđe Milosavljevića Dubrovnik. Darodavci lekita i kiliksa prilikom posete Beogradu 9. jula 1952., bili su članovi grčke parlamentarne delegacije, dok skifos predstavlja poklon koji je Titu povodom 80. rođendana uputio grčki regent Papandopulos, 24.maja 1972. godine.

Grčko vazno slikarstvo je svoj puni procvat dostiglo u tzv. atičkoj keramici gde su primetna dva osnovna stila: stil crnih figura na prirodno crvenoj osnovi i stil crvenih figura na tamnoobojenoj osnovi vaze. Šest posuda u našoj zbirci, tri lekita, kiliks, skifos i pelike, pokazuju karakteristike i jednog i drugog stila, sa oslikanim predstavama Dionisa i menada, Boginje Atene u borbi sa Gigantom, Prizora iz palestere i Kvadriga u trku. Lepotom se izdvaja pelike crvenofiguralnog stila s kraja V veka pre.n.e., sa slikanom predstavom iz Trojanskog rata. Na centralnom polju vaze prikazana je amazonska kraljica Pentesileja na konju i Ahil sa štitom i mačem.

Avganistanski kralj Mohamed Zahir je za vreme posete Beogradu, 2. novembra 1960. godine, poklonio Titu glavu Bude u štukaturi, iz IV veka pre n.e., sa lokaliteta Hada. Poklon je je za ovu priliku ukomponovan u veći komad oniksa zelene i smeđe boje.

Zauzvrat, Tito je svom gostu poklonio garnituru lovačkog naoružanja, koja se sastojala od puške sa zlatnim detaljima, lovačkog karabina sa dogledom i ukupno 303 komada metaka.

Nema preciznih podataka o okolnostima u kojima je Anvar el Sadat, tadašnji predsednik Egipta, poklonio statuu boga Ozirisa Josipu Brozu. Poklon je dobijen između 1971-74.godine. Od predmeta koje je Tito poklonio Sadatu izdvajamo garnituru lovačkog oružja sa srebrnim aplikacijama i zlatnim faksimilom, kao i veliku srebrnu stonu kutiju za cigarete sa reljefnim predstavama Dubrovnika, Jajca i Plitvica u zlatu. U navedenom periodu Sadat je dobio na dar i 150 kg jabuka sorte zlatni delišes, 50 kg suvih šljiva, 48 litara soka od borovnice i isto toliko soka od ribizle.

Stojeća statua predstavlja boga mrtvih i plodnosti Ozirisa, u vidu mumije sa Atef-krunom na glavi (drevna verzija bele krune Gornjeg Egipta sa nojevim perima sa strane). Na kruni iznad čela predstavljena je glava ureusa, svete zmije. U rukama koje počivaju na grudima bog drži drevne oznake sveštaničkog dostojanstva, mahalicu u desnoj i krivi štap u levoj ruci.

Dr. Nahum Goldman, tada već bivši predsednik Svetskog jevrejskog kongresa, poklonio je Titu povodom 80. rođendana, preko ambasade SFRJ u Parizu, 1972. godine, tri posude izrađene od prozirnog zelenkastog stakla iz I veka n.e, koje potiču iz Palestine, gde je u vreme Rimskog carstva postojao jedan od značajnih centara za produkciju stakla na području Istočnog Mediterana.

Ne postoje podaci o Titovim poklonima dr. Nahumu Goldmanu i pored njihovih čestih susreta.

Članovi meksičke parlamentarne delegacije uručili su svojim kolegama iz delegacije Savezne skupštine, u Beogradu 14.juna 1972.godine, poklon za Josipa Broza Tita – repliku pektorala u zlatu (ukras za grudi), izvanredan primerak rukotvorina mezoameričkih naroda Mištek. Otkriven je 1932. godine.u grobnici br.7 u Monte Albanu, centru kulture naroda Zapotek u periodu od IV-VI veka. Pošto je klasični Monte Alban napušten, kasniji doseljenici, Mišteci, koristili su stare grobnice za sahranjivanje svojih pokojnika. Pektoral otkriva složenu simboliku, sa predstavom glave Mitlantekutlija, viteza-tigra koga su nazvali i bogom mrtvih.

Otkriven je 1932. godine u grobnici br.7 u Monte Albanu, centru kulture naroda Zapotek u periodu od IV-VI veka. Pošto je klasični Monte Alban napušten, kasniji doseljenici, Mišteci, koristili su stare grobnice za sahranjivanje svojih pokojnika. Pektoral otkriva složenu simboliku, sa predstavom glave Mitlantekutlija, viteza-tigra koga su nazvali i bogom mrtvih.

Amir Abas Hoveida, predsednik vlade Irana, darovao je u Beogradu 24. maja 1974.godine, povodom 82. rođendana, Josipu Brozu tanjir od glazirane keramike sa slikanom predstavom ptice. Titovo uzdarje u ovom slučaju, naravno, ne postoji, obzirom da je reč o rođendanskom poklonu. Ipak, zabeležimo da je Josip Broz prilikom boravka u Iranu, aprila 1968.godine, Hoveidi poklonio umetničku sliku Petra Lubarde Grm u cvatu.

Sredinom XX, nedaleko od grobnice Kabus (Gunbade-e Kabus), u starom Gurganu, otkriveno je nalazište iranske keramike u izvrsnom stanju. Ova keramika je nađena nedirnuta, u velikim ćupovima. Stanovnici Gurgana, uplašeni glasovima o okrutnosti Mongola, sakrivali su svoje blago, naročito fajans, u ćupove koje bi zakopali u blizini religioznih spomenika. Obzirom na izuzetnu očuvanost poklonjenog tanjira, kao i na činjenicu da je pomenuta ostava datirana u XI-XIII vek n.e., moguće je pretpostaviti da on potiče sa istog nalazišta.

Od Đovanija Anjelija, direktora "FIAT"-a, Tito je dobio detalj podnog mozaika sa stilizovanom predstavom ptice. Zauzvrat, Tito je prilikom iste posete, 24. novembra 1978. godine u Beogradu, svom gostu poklonio srebrnu kutiju za cigarete sa zlatnim reljefom na poklopcu i faksimilom.

Poslednji predmet koji smo svrstali u ovu grupu eksponata Tito je dobio 5. februara 1979.godine za vreme posete Iraku od Huseina el Bakra, predsednika Saveta komande revolucije i generalnog sekretara BAAS-a. Reč je o umanjenoj kopiji harfe sumerske kraljice Sub-ad, od 18. karatnog zlata. Josip Broz je Huseinu el Bakru poklonio srebrnu stonu kutiju za cigarete sa zlatnim ukrasima.

Originalni instrument, datiran oko 2450.godine pre n.e., pronađen je tokom iskopavanja čuvenih Kraljevskih grobnica u Uru. Harfa, visine 1.20 m, imala je jedanaest žica. Zvučna kutija, naknadno rekonstruisana u tehničkoj laboratoriji, bila je bogato ukrašena zlatom, dragim kamenom i školjkama. Na čeonj strani kutije, ispod glave bradatog bika, u četiri polja prikazane su mitološke scene iz Epa o Gilgamešu. Do 2003.godine harfa se nalazila u Muzeju Iraka u Bagdadu.

Nastaviće se...

Dr Ilija Brčeski

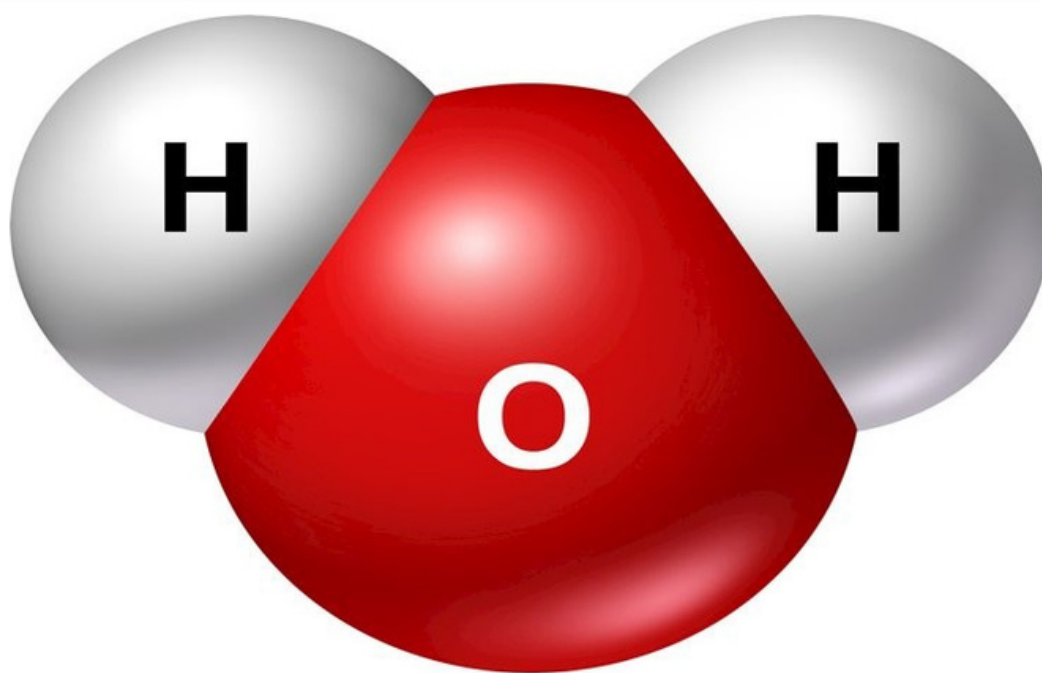
VODA – NEOBIČNO OBIČNI MOLEKUL

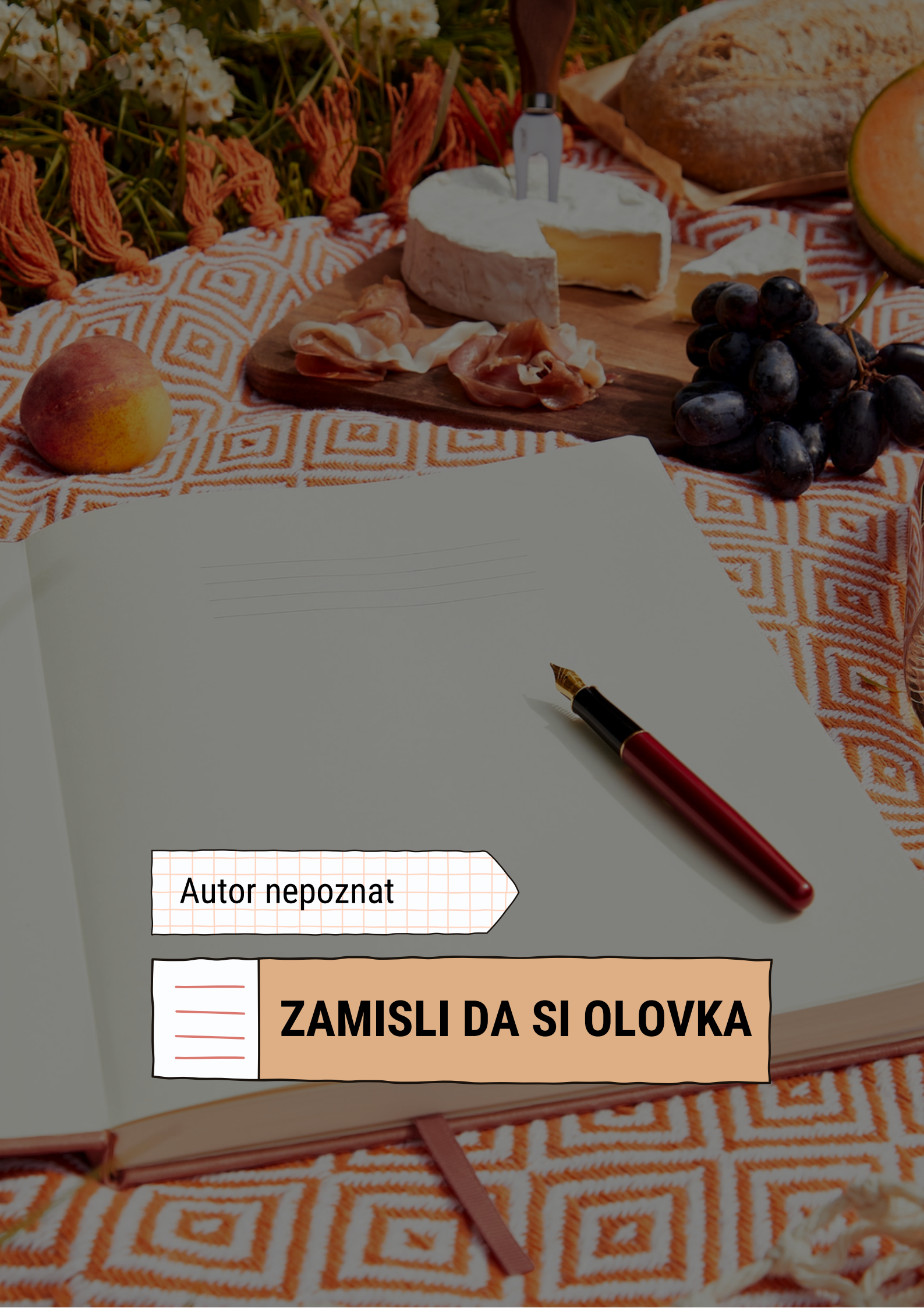
Voda kao molekul je jedan od najegzotičnijih molekula koje je Priroda dizajnirala i sigurno najneobičniji molekul sa kojim se čovek sreće (po čudnom ponašanju jedino je slična tečnom helijumu). Jednostavan, mali molekul sa nizom osobina koje su kontradiktorne uobičajenim shvatanjima o molekulima. Postoji niz neočekivanih fizičko - hemijskih pojava, anomalija, u odnosu na njenu strukturu ili masu. Po molekulskoj masi bi trebalo da bude gas. Nije. Po kiselinsko - baznim osobinama trebalo bi da bude kiselina ili baza. Međutim, nije ni jedno ni drugo, odnosno jeste i jedno i drugo. Kao polarno jedinjenje sa velikom dielektričnom konstantom bi trebalo da bude dobar rastvarač samo za određeni tip jedinjenja. Nije, ona je skoro univerzalni rastvarač. Trebalo bi da joj je gustina najveća na tački mržnjenja. Nije. Trebalo bi... Nije..., i tako dalje do u nedogled. Po strukturi voda predstavlja jednostavno hemijsko jedinjenje kome odgovara formula H_2O (11,19 te`.% vodonika i 88,81 te`. % kiseonika). Ako računamo sa izotopima ovih elemenata, moguće su čak 42 različite kombinacije, od kojih stabilnih ima 9. Znači to je složena smesa od devet jedinjenja prilično različitih osobina. O složenosti svedoči i to da ne postoji još jedinstvena teorija o strukturi tečne vode.

Osobina	Uporedjenje sa "normalnim" jedinjenjima	Važnost
agregatno stanje	tečno za razliku od H_2S, H_2Se i H_2Te	izuzetno
toplotni kapacitet	veoma veliki	regulacija globalne temperature, transporter za toplotu
latentna toplota isparavanja	velika	važno za atmosfersku fiziku i kao ravnoteža u kondenzacionim i procesima uparavanja
gustina	anomalija na 4 °C	zaledjivanje površina
površinski napon	veoma veliki	važan za fenomenima površine, formiranje kapi u atmosferi, transport kroz biomembrane...
dielektrična konstanta	veoma velika	odličan rastvarač
disocijacija	veoma mala	neutaranli medijum, sa podjednako zastupljenim kiselim i baznim osobinama
toplotna provodljivost	veoma velika	važno za mehanizme transporta toplote

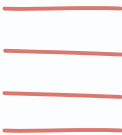
Tablica 1. Uporedni prikaz nekih osobina vode

Voda pokazuje i druge anomalije, od kojih su temperaturne i anomalije gustine možda najznačajnije za živi svet (ono što je živo 16 - 98%, a čak 70% od mase Zemlje je voda). Tako se u temperaturnom intervalu od 30 - 40 C zapažaju izvesne promene. Na 35 0C voda ima najmanju toplotnu provodljivost, a pri temperaturi od 0 do 35 0C zapaža se najveći pad elektronske polarizacije vode pod dejstvom spoljašnjeg polja (optimum temperature za žive organizme je u ovim granicama). Druga anomalija se zapaža u temperaturnom intervalu od 55 - 60 0C. Na 55 0C imamo minimum promene elektronske polarizabilnosti molekula vode pod dejstvom adijabatskog pritiska, uz minimum promene dielektrične propustljivosti u zavisnosti od pritiska i značajno povećanje prenosa zvuka. Anomalija gustine se sastoji u tome da je gustina leda manja nego tečne vode, odnosno da je maksimalna gustina na 4 C. Ova anomalija ima ogromnu ulogu u prirodi. Sa nastupanjem hladnijih perioda, voda se hladi do 4 C i kao teža se spušta istiskujući toplije slojeve. Na taj način voda se zaledjuje na površini, a led predstavlja toplotni izolator. Pomenuli smo samo deo neobičnih osobina vode, u nadi da ćete i vi da uočite neke od njih ili neke koje nismo pomenuli.

Autor nepoznat

 ZAMISLI DA SI OLOVKA

U početku, Tvorac reče jednoj olovci:

“Pet stvari moraš zapamtiti pre nego te pošaljem u svet. Uvek ih se sećaj i postaćeš najbolja olovka.

Prvo: Činićeš velike stvari samo ako dopustiš da te ruka vodi.

Drugo: Povremeno ćeš morati da podneseš neprijatnosti, to je potrebno ako želiš da postaneš bolja olovka.

Treće: Bićeš sposobna da popraviš svaku grešku koju učiniš.

Četvrto: Ono najbolje što imaš – nalazi se u tebi.

Peto: Bez obzira na okolnosti u kojima se nađeš, moraš da nastaviš da pišeš. Uvek ostavi jasan i čitljiv trag, bez obzira koliko situacija bila teška.”

Olovka je pažljivo sve saslušala i obećala da će se sećati ovih uputstava. Shvativši namere svoga Tvorca uđe u kutiju za olovke.

Priča o olovci je zapravo priča o čoveku. Zamisli da si ti ta olovka...

Prvo: Činićeš velike stvari samo ako dopustiš da te tvoj Stvoritelj vodi. Tako ćeš dopustiti da se i drugi obogate darovima koje imaš.

Drugo: Srećući se sa problemima biće ti teško, ali će ti koristiti jer će te kao osobu ojačati.

Treće: Bićeš sposoban da popraviš sve greške koje napraviš.

Četvrto: Shvatićeš da se ono najbolje što imaš – nalazi u tebi.

Peto: Kud god da kreneš moraš da ostaviš trag.

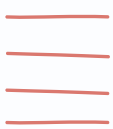
* * *

Svi smo poput olovke... Stvoreni i upućeni od Tvorca u život sa posebnim zadacima.

Ne zaboravimo: stvoreni smo da činimo velike stvari!

Vladimir Đurić

VELIKA BRITANIJA (1)

Na mapi Evrope, Velika Britanija mi je uvek bila kao drugi kontinent. Kad god bih planirao neko putovanje ne bih ni razmišljao da idem u tom pravcu. Svega sam se naslušao, skupo je, daleko je, treba ti viza..... Međutim, Jelena i Alex su tamo, zovu me, sad je šansa, samo lud je ne bi iskoristio. Prvomajski praznici nude nekoliko slobodnih dana te sam se fokusirao na organizaciju da odem na to ostrvo. Zajedno sa Jelenom ulazim u postupak izdavanja vize, korak po korak, papir po papir, poput izdavanja pasoša, uz naravno malo više papirologije, kroz par nedelja sam imao vizu u rukama. Reklo bi se - bez većih problema, otklonio sam sve nedoumice oko odlaska. Avionske karte sam prethodno kupio, te nije bilo prepreka za moje putovanje.

Petak jutro, od rane zore u mislima sam već u avionu. Ranac je na leđima, nosim samo najneophodnije stvari. Očekuje me let od 3 sata sa sletanjem u Luton. Na pasoškoj kontroli dočekuje me poprilično ljubazan čovek. Okej, mislim se, nije česta situacija da je osoba na bilo kom šalteru ljubazna. Tako je bar kod nas, no ispostaviće se da je ovde to svakodnevnica. Za prvi utisak sam zadovoljan. Alex je ispred na parkingu odakle nas čeka malo više od 2 sata vožnje do Sautemptonu. Popodnevni špic, na autoputu je gužva, međutim izostaje ona buka koja je prisutna na našim putevima. Zapitam se da li Britanci znaju da u svom volanu imaju sirenu, kojom mogu da nerviraju vozače oko sebe. Dok se vozimo pažnju mi skreću znakovi pored puta gde gotovo svaki grad na putokazima prepoznajem po fudbalu. Praćen tim oduševljenjem pokušavam da se "prebacim" na engleski jezik i da pričam sa Alexom, trudio sam se ali sam ipak ostavio njega da priča, više mi je odgovaralo i bilo lakše da slušam nego da pričam. Po planu smo stigli malo pre 17h i odjurili u obližnji hotel na popodnevni čaj. Jedina želja koju sam imao pred dolazak bila je da probam što više ukusa i stvari tipičnih za njihove krajeve. Pa eto za početak - čajanka. Moja zamisao o "čaju u pet popodne" i originalni događaj kome prisustvujem zaista se razlikuju. Uz čaj koji se pije sa mlekom dobije se posluženje koje se sastoji iz tri dela. Prvi deo su posebno napravljene zemičkice koje se jedu uz puter i džem. Drugi deo su raznorazni sendvičići, a treći, završni deo su kolačići. Kompletan događaj koji je tradicionalno vrlo popularan. Kako smo završili sa čajankom a smrkavalo se napolju, potpuno je logično bilo da produžimo do lokalnog paba i popijemo pivo. Ono što je drugačije u odnosu na naše pabove u njihovim ne postoje konobari, piće sami uzimamo na šanku i nosimo do stola, svideo mi se taj način posluženja.

Za prvi dan, proveden većim delom u putu, odlučili smo da je vreme za odmor, pred sutrašnji veliki obilazak Londona.

Kako to obično biva, imali smo plan do najsitnijih detalja, koji je od rane zore mogao da propadne. Sekunde su nas delile od ostanka u Sautemptonu jer nije bilo ni jednog Ubera (taksi) na raspolaganju koji bi nas prevezao do železničke stanice gde smo morali da uđemo u voz za glavni grad. Neizvesnost je trajala do poslednje sekunde, stigao je Uber, odbacio nas do željene destinacije, i mi smo trčećim korakom uleteli u voz koji se na stanici pojavio kada i mi. Malo manje od dva sata vožnje do Londona prošlo mi je relativno brzo. Pratio sam kroz koje gradove prolazimo i dosađivao Jeleni i Alexu o tome koji grad ima bolji fudbalski klub.

Čaj u pet...

Ulaz u London se jasno primećuje po neboderima, velikoj železničkoj stanici i pre svega ogromnoj gužvi. Po izlasku sa stanice, prva meni poznata stvar bila je reka Temza. Izašli smo na šetalište u Southbank-u koji predstavlja kulturni centar Londona i ujedno naša početna tačka. Upravo u tom delu se nalazi "London Eye" odnosno panoramski točak. Pored atraktivnog točka samo smo prošli jer bismo izgubili pola dana u čekanju da dodjemo na red za par minuta vožnje. Sa druge strane reke se naslućivao Big Ben i uz njega Vesminsterska palata.

Uputili smo se preko mosta da turistički uhvatimo koji kadar i ulepšamo ga poziranjem pored čuvene crvene govornice. Kad već pominjem govornicu red je da primetim sijaset autobusa, takođe crvenih, kao i crnih taksija, naravno simbola Londona. Produžili smo do Bakingemske palate sa nadom prisustva poznatoj smeni straže ali je nismo dočekali. Neposredno ispred palate u toku je bilo pripremanje za krunisanje kralja Čarlsa, koje je trebalo da se desi vikend posle mog dolaska.

Nismo se dugo zadržavali pa smo izašli kroz park i ponovo se uputili ka Temzi. Tamo nas je čekao Adam, Jelenin i Alexov prijatelj koji je bio zadužen da nas malo detaljnije upozna sa Londonom. Za početak, kako i dolikuje, seli smo na koktel. Razmišljam se, jedva da je prošlo podne, a oni bi koktel?!? Nisam se bunio, znaju oni šta rade, nadam se. Tako sam i prvi put u životu probao pimms. Miks na bazi džina i gazirane limunade, ukusa poput sprajta. Dao nam je svežinu i volju da krenemo u jaku šetnju. Uputili smo se ka Borough Marketu iliti najvećoj pijaci u Londonu. Gužva mi je pokvarila utisak ali uz malo strpljenja može se pronaći sve, bukvalno sve.

Mi smo našli pite (na britanski način, spolja hrskave a iznutra punjene raznoraznim ukusima). Popili smo, pojeli smo, pa možemo nastaviti, a po izlasku sa pijace eto i najvećeg i najpoznatijeg mosta - Tower Bridge-a. Momenat kada smo se popeli do njega je bio idealan jer se upravo tog trenutka most zatvorio i podizao kako bi prošao brod. To je za mene bilo fascinantno budući da sam podizanje mosta video samo u igrici, do sada. Zadivljen mehanikom mosta hteo sam da ostanem još tamo ali vreme nije bilo moj prijatelj. Nastavili smo dalje nekoliko stanica metroom, zatim preko Piccadilly Circus-a kroz grad uz brz prolazak kroz China town. Iako smo bili u Londonu duže od 12 sati vreme je brzo prošlo. Sa 18km u nogama, obišli smo ono najosnovnije što se može videti u gradu i već izmoreni otišli kući.

Kako je subota bila izuzetno naporna, nedelju smo dogovorili za odlazak u Winchester. To je malo ali bogato mesto, nekada davno i glavni grad Engleske, bez previše sadržaja ali skladno i mirno za opuštanje i šetnju. Idealno je za život u penzionerskim danima. Po vraćanju u Sautempton produžili smo do paba gde smo mogli da probamo domaća piva i da konačno potvrdim utisak kako je to piti pivo u engleskom pabu.

Treći dan moje posete bio je zamišljen kao poseta ostrvu Isle of Wight, južno od Sautemptonu gde žive Alexovi roditelji sa kojima smo videli na početku posete. Obišli smo ga kolima uzduž i popreko. To je bio dan kada smo zaista mogli da uživamo u svakom koraku bez gužvi, galame, samo priroda, malo šetnje, more. Na jednoj od plaža smo seli, prethodno kupili fish & chips kako bih shvatio zašto je to neizostavni deo britanske ishrane. I moram da priznam da je zarazno, pomfrit, ali deblje sečen uz pohovanu ribu. Kao neko ko ne voli morske plodove nisam očekivao da mi se svidi ali me je obrok ubrzo demantovao. Pojeo sam ga da nisam udahnuo vazduh. Uživanje na plaži nam je pokvario pljusak, srećom kratak, pa smo morali da se sklanjamo. Kolima smo se uputili na drugi deo ostrva. a tamo raj. Litice kao u filmovima, ispod stene u isprepletanim bojama, po neka "luda" glava u moru. Baš na tim liticama smo naleteli i na kombi koji prodaje sladoled pa se ukazala prilika da probam njihov klasik - whippy, kornet sa vanila kremom i čokoladnim štapićem zabodenim u kuglu. Umalo da zaboravim i neizostavnu čajanku u dvorištu nekog lokalnog kafića. Kvalitetno proveden svaki minut ovog dana.

Poslednji dan smo iskoristili da malo prodjemo po Sautemptonu, pa onda i do nacionalnog parka New Forest.

Dosta slična priča kao Isle of Wight. Kupovali smo slatkiše u lokalnim prodavnicama, dok sa druge strane ulice nismo mogli da ne zapazimo i Ferarijev salon automobila. Ali da se vratimo na nas, videli smo velika prostranstva, livade do perfekcije održavane i konje tamo, pa se svađali i sa magarcima kako bi nam se sklonili sa puta, naišli na salon oldtajmera.

Nagledali smo se prirode i odmorili oči pred povratak u realnost. Šlag na moje gostovanje u Velikoj Britaniji završili smo "engleskim" doručkom u Alexovoj režiji. Prvi cilj moje posete bio je da upoznam kulturu i način života u Engleskoj i skromno mislim da sam uspeo u toj zamisli. Ono što nisam uradio to je da vidim bilo kakav stadion i pogledam bar jednu utakmicu ali smo svesno to ostavili za drugi put, pa neću valjda samo jednom doći, viza traje bar šest meseci. Gledaćemo se mi još! Imam dobar motiv da se vratim.

Autor nepoznat

MUDRI SVEŠTENIK

Jednom davno, postojao je jedan Kralj koji je jako poštovao Kraljevskog sveštenika svog kraljevstva. Kada god bi došao do Kralja, Kralj bi ustajao sa svog mesta – prestola, time mu odavajući počast.

Jednog dana Kralj svom svešteniku postavi pitanje:

- Znam za tvoju mudrost, zato imam pitanje za tebe. Reci mi šta je veće: da li je to čovekovo ponašanje ili njegovo znanje...?

Sveštenik odgovori da mu je potrebno nekoliko dana za odgovor na ovo pitanje, Kralj prihvati.

Sledećeg dana Kraljevski sveštenik je otišao u kraljevsku riznicu i odatle uzeo nekoliko zlatnika, stavio ih u svoju torbu i izašao. Rizničar je sve to video, ali je ćutao s'obzirom da je znao za položaj Kraljevskog sveštenika.

Kraljevski sveštenik je to neprestano činio nekoliko dana. Otišao bi tamo i uzimao po nekoliko zlatnika, stavljao ih u svoju torbu i odlazio. Rizničar je sve ovo gledao i beležio.

Imajući u vidu da se ovo ponavljalo danima, rizničar ode Kralju i ispriča mu čitavu priču. Kralj pozva sveštenika da dođe kod njega.

Kraljevski sveštenik dođe pred Kralja, koji nije ustao da iskaže poštovanje, kao što je to uvek činio.

Kralj povišenim tonom upita sveštenika:

- Da li si ti danima uzimao zlatnike iz riznice...?!

Kraljevski sveštenik mirno odgovori:

- Da, to je istina.

Ljutiti Kralj upita:

- Zašto si to učinio bez mog dopuštenja...?

Sveštenik se nasmeši i reče:

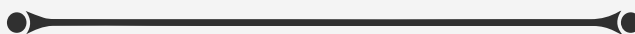
- To sam uradio samo da bih odgovorio na Vaše postavljeno pitanje: šta je veće čovekovo ponašanje ili znanje? Kada ste saznali za moje odlaske u riznicu i uzimanje zlatnika bez Vašeg dopuštenja, Vi niste ustali sa prestola u znak poštovanja prema meni kada maločas dođoh do Vas. Naprotiv, odmah ste povišili ton i naljutili se na mene. Moje znanje je i dalje bilo sa mnom, i pre i posle krađe zlatnika. Čim ste čuli za krađu izgubili ste poštovanje prema meni. Vi ste mene pre ovoga poštovali zbog mog ponašanja i znanja, ali čim se promenilo moje ponašanje, promenile su se i Vaše misli prema meni i više me niste poštovali.

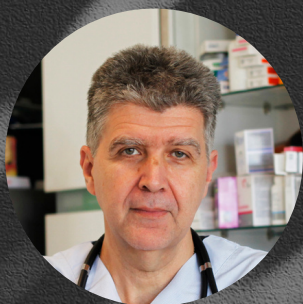
Sveštenik završi i pred Kralja spusti torbu sa uzetim zlatnicima iz riznice.

Kralj je netremice gledao i saslušao mudrog sveštenika, potom mu je prišao i klečeći poljubio sveštenikove ruke i zamolio za oprost.

* * *

Za nauk: Uvek se moramo ponašati ispravno. Naše obrazovanje, položaj, bogatstvo, ne mogu nam doneti poštovanje, već samo naše ispravno ponašanje.

Dr vet.med Vladimir Terzin

SVETLOST I TAMA

4.

Zamisli jedan svet
Drugi su tu.
Postaju ti drugačiji jer slutiš
svoj svet.
Namah osetiš želju da pobegneš.
Njihova tama je nepodnošljiva.
Tvoja tama je nepodnošljiva.
I prozor na tom svetu,
kao da ne postoji.
Uklapa se u njega i nije ga
lako pronaći.
Ali nešto znaš.
Da ne smeš da pobegneš.
Jer nećeš saznati ništa.

5. 6.

Zamisli jedan svet.	Zamisli taj svet.
Drugačiji od svih.	I shvati da stojiš
Samo misao ga osvetljava.	na ivici univerzuma,
Možeš probati sve. Sve što	na ivici beskraja.
je čovek izmislio da progna tamu.	U njemu si stvarno ti i ne postoji
Videćeš da tama jedino tu,	niko ko bi ga tebi mogao pokazati.
u tom svetu, neće ustuknuti	Moraš sam da uđeš u njega
ni pred čim...	I da mu podariš svetlost.
Samo pred tvojom mišlju.	
Shvatićeš da je taj svet željan svetla,	
ali da je najtamniji i najtajniji od svih	
svetova univerzuma.	
I najnerazumljiviji. Bez tebe.	

Sveti Justin Ćelijski

NEVIDLjIVO U VIDLjIVOM

O, Svete nevidljivi – mi te vidimo,
O, Svete nedodirljivi, mi te dodirujemo,
O, Svete nesaznajni, mi te znamo,
Nepojmljivi, mi te shvatamo!

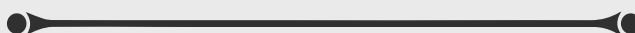
Nevidljivo je srce vidljivog, jezgro vidljivog.
Vidljivo nije ništa drugo do ljuska oko nevidljivog.
Bezbrojni su oblici u koje se oblači nevidljivo.
Oblači i presvlači. Vidljivo je sunce,
ali je nevidljiva sila koja ga zagreva.

Vidljiva su mnogobrojna sazvežđa,
ali je nevidljiva sila koja ih mudro kreće
i vodi kroz beskrajna prostranstva te se ne sudaraju.
Vidljiv je magnet, ali je sila njegova nevidljiva.
Vidljiva je zemlja, ali je teža nevidljiva.

Vidljiv je slavuj, ali je nevidljiva životna sila
koja ga drži u postojanju.
Vidljiva su mnoga bića na zemlji,
ali je nevidljiva sila koja ih uvodi u život
i drži u granicama života.

Vidljiva je trava, vidljivo je bilje, vidljivo je cveće,
ali je nevidljiva sila koja iz jedne iste zemlje
proizvodi raznovrsne trave, raznoliko cveće, različite plodove.

Vidljivo stoji na nevidljivom,
i sastoji se iz nevidljivog.

IMPRESSUM

Izdavači:

Dragan Đurić i Branislav Božović,
Gavrila Principa 43, Beograd
Republika Srbija

Glavni i odgovorni urednik:

Dragan Đurić

WEB adresa:

<http://www.tajnizacin.com>

Dinamika:

Časopis TAJNI ZAČIN izlazi tromesečno

Tehnička priprema:

Bojana Damjanov i Nikola Damjanov

Lektura i korektura:

Branislav Božović

Izrada i održavanje WEB stranice:

Nikola Damjanov

Kontakt

E-mail adresa: tajnizacin@gmail.com

Tel: 063/276262

ISSN (Online): 2812-8184